

YAZARIN NOTU

Kristal bir kürem yok. Yine de, mükemmel olmasa da geçmişini anlama ve geleceği tahmin etme konusunda beni öne çıkaran iyi yöntemlerim var. Yüzyıl sonrasını tahmin etmek uçuk bir etkinlik olarak görünebilir fakat umut ettiğim gibi şunu göreceksiniz, bu kesinlikle mantıklı, mümkün bir süreç ve uçuk değil.

Bu kitapta, geleceğe dair öngörülerimi aktarmaya çalışıyorum. Tabii ki pek çok ayrıntı yanlış çıkabilir. Fakat hedef en geniş haliyle temel eğilimleri – jeopolitik, teknolojik, demografik, kültürel, askeri – ortaya koymak ve gelecekte yaşanabilecek büyük olayları belirlemektir. Dünyada bugün işlerin nasıl yürüdüğü ve gelecekte de nasıl yürüyeceğine dair bir şeyler açıklayabilirsem kendimi mutlu hissedeceğim.

TEKLİF

AMERİKAN ÇAĞINA BİR GİRİŞ

1900 yılının yazında o dönemde dünyanın başkenti olan Londra'da yaşadığınızı hayal edin. Avrupa doğu yarım küreyi egemenliği altında tutmaktadır. Avrupa barış içindedir ve zenginlik içinde yaşamaktadır.

Kendinizi şimdi 1920 yılının yazında hayal edin. Avrupa yıpratıcı bir savaş sonucunda, büyük bir yıkım yaşamıştır. Kıta parçalanmıştır. Avusturya-Macaristan, Rusya, Alman ve Osmanlı imparatorlukları yok olmuş ve yıllarca süren savaşlar sonucunda milyonlarca insan ölmüştür.

1940 yılının yazında yaşadığınızı hayal edin. Almanya kendisini yeniden yapılandırmakla kalmamış, aynı zamanda Fransa'yı işgal etmiştir ve Avrupa'ya kafa tutmaktadır. Komünizm varlığını sürdürmektedir ve artık Nazi Almanyası ile mütteftir. İngiltere tek başına Almanya'ya karşı koymaktadır ve bu bakış açısından bakıldığında pek çok mantıklı insana göre savaş sone ermiştir. Oysa bin yıllık Alman İmparatorluğu bir yüzyıl boyunca Avrupa'nın yazgısını belirlemektedir.

Şimdi 1960 yılının yazında olduğunuzu hayal edin. Almanya savaş boyunca büyük yıkımlar yaşamıştır. Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyetler Birliği tarafından parçalanmıştır. Avrupa imparatorlukları çöküş yaşamaktadır ve ABD ve SSCB mirası paylaşmak için kıyasıya mücadele içindedir.

Şimdi 1980 yılının yazında olduğunuzu hayal edin. Amerika Birleşik Devletleri yedi yıl süren bir savaşın sonunda Sovyetler Birliği tarafından değil, komünist kuzey Vietnam tarafından yenilgiye uğratılmıştır. ABD geri çekilmek durumunda kalmıştır.

Şimdi ise 2000 yılının yazında olduğunuzu hayal edin. Sovyetler Birliği tamamen çökmüştür. Çin isim olarak hâlâ komünisttir fakat uygulamada kapitalist olmuştur. NATO, eski Sovyetler Birliği bölgelerini de kapsayacak şekilde Doğu Avrupa boyunca etkinlik alanını genişletmiştir.

Ardından 11 Eylül 2001 gelmiştir ve dünya bir kez daha tepetaklak olmuştur.

YİRMİ BİRİNCİ YÜZYIL

Birleşik Devletler ekonomik, askeri ve politik olarak dünyanın en güçlü ülkesidir. İspanyol-Amerikan Savaşı'nda olduğu gibi, şimdiden itibaren yüzyıl boyunca Birleşik Devletler ve radikal İslamcılar arasında bu dönemi kapsayan bir savaş hüküm sürecektir.

Birleşik Devletler'in tabiatında mevcut olan güç onun coğrafik konumunu gereği olarak ikiye katlamıştır ve ABD'yi yirmi birinci yüzyılın temel aktörü yapmıştır. Bu gerçeklik onun sevilmesini sağlayamaz. Tersine olarak, onun gücü ondan korkulmasına neden olmaktadır.

Yirmi birinci yüzyılın başlangıcına Amerikan Çağı'nın şafağı olarak baktığımızda göreceğimiz ilk şey halifeliği yeniden yaratma arayışında olan Müslüman bir grubun yaptığı eylem olmuştur. Onların nihai hedefi Atlantik'ten Pasifik'e kadar uzanan büyük bir İslam İmparatorluğu oluşturmaktır.

Birleşik Devletler savaşlar kazanma gereksinimi duymaz. Onun gereksinim duyduğu şey basit olarak karşı tarafta bir karmaşa yaratmak ve kendisiyle mücadele edebilecek derecede büyük bir güç oluşumunun meydana gelmesini engellemektir. Bir seviyede, yirmi birinci yüzyıl askeri operasyonlardan daha fazla olarak Birleşik Devletler'in karşısındaki güçlerin kuvvetini zayıflatmak için yaptığı bir dizi müdahalenin dönemi olacaktır. Yirmi birinci yüzyıl belki de yirminci yüzyıldan daha fazla savaş görecektir fakat bu savaşlar daha az felaket yaratıcı olacaktır. Bunun nedeni hem teknolojik değişim hem de jeopolitik mücadelenin doğasıdır.

Amerika Birleşik Devletleri'nin bir sonraki rakibinin Rusya değil Çin olacağını öngören çok sayıda kişi vardır. Ben üç nedenle bu görüşe katılmıyorum.

İlk olarak, Çin haritasına yakından baktığınızda, fiziksel olarak çok soyutlanmış bir ülke görürsünüz.

İkinci olarak, Çin yüzyıllardır büyük bir donanma gücüne sahip olmamıştır ve bir donanma oluşturmak, yalnızca gemi yapmak değil, iyi eğitilmiş ve deneyimli denizcilerin yetiştirilmesini gerektirmektedir.

Üçüncü olarak, Çin hakkında endişelenmenin gereksizliği için daha derin bir neden vardır. Çin doğası gereği olarak durağan değildir. Bu ülke ne zaman dış dünyaya karşı kapılarını açsa, kıyı bölgesi zenginleşmektedir fakat Çin'in büyük çoğunluğu gelişmemiş olarak kalan iç bölgelerde yaşamaktadır. Bu, gerilim, çatışma ve durağan olmama durumuna neden olmaktadır. Bu aynı zamanda ekonomik kararların politik nedenlerle yapılması anlamına gelmektedir. Bunun sonucunda etkin bir yapısı oluşturulamaz ve çöküş meydana gelir. Çin, ABD'nin Rusya'ya karşı bir güç olarak bulunmasını istediği bir tampon bölge olacaktır.

Ben önümüzdeki birkaç on yıl içinde daha güçlü ve iddialı bazı güçlerin ortaya çıkacağına inanıyorum.

Bunların birincisi Japonya'dır. O dünyadaki ikinci büyük ekonomiye sahiptir ve yüksek derecede bağımsız ve en istikrarlı ekonomik yapıdır.

Ardından Türkiye gelmektedir. Türkiye şu anda dünyanın on yedinci ekonomik gücüdür. Tarihsel olarak, büyük bir İslam İmparatorluğu kurulduğu zaman, o Türkler tarafından egemenlik altında tutulmuştur. Osmanlı İmparatorluğu Birinci Dünya Savaşı sonunda çökmüştür ve yerini modern Türkiye'ye bırakmıştır. Ancak Türkiye kaoslar ortasında sağlam bir platforma sahiptir. Balkanlar, Kafkaslar ve güneydeki Arap dünyası durağan bir yapıya sahip değildir. Türkiye'nin gücü arttıkça – ve onun ekonomik ve askeri yapısı halihazırda bölgedeki en güçlü konumdadır – Türkiye'nin etkinliği artacaktır.

Son olarak Polonya var. Polonya on altıncı yüzyıldan beri büyük bir güç olamamıştır. Ancak benim düşünceme göre bu dönemde yeniden büyük bir güç olacaktır. İki faktör bunu mümkün kılacaktır. İlk olarak Almanya'nın gücünün azalmasıdır. Almanya'nın ekonomisi büyüktür ve hâlâ gelişmektedir, fakat iki yüzyıldır sahip olduğu dinamizmini kaybetmiştir. Ek olarak, onun nüfusu sonraki elli yıl boyunca büyük oranda düşüş gösterecektir ve bunun sonucunda ekonomik gücünde azalma olacaktır. İkinci olarak, Rusların doğrudan Polonya üzerindeki baskılarında olduğu gibi, Almanlar, Ruslar ile üçüncü bir savaş için istekli değildirler. Buna karşın Amerika Birleşik Devletleri Polonya'yı destekleyecektir.

Japonya, Türkiye ve Polonya ülkelerinin her biri Sovyetler Birliği'nin ikinci çöküşünden sonra Amerika Birleşik Devletleri'nin en fazla güvendiği ülkeler olacaktır.

Artık nüfus patlamaları yaşanmamaktadır. 2050 yılında, gelişmiş endüstriyel ülkeler büyük oranlarda nüfus kaybına uğrayacaklardır. 2100 yılında, gelişmemiş ülkelerde bile nüfus oranlarının sabitleneceği şekilde doğum oranları düşmüş olacaktır.

Dünya nüfusunun azalmasının sonucunda başka neler olabilir? Çok basit, yüzyılın ilk yarısında, özellikle endüstriyel olarak gelişmiş ülkelerde büyük bir iş gücü yetersizliği baş gösterecektir. Bugün, gelişmiş ülkeler göçmenleri ülkelerinden uzak tutmak konusunda sorun yaşamaktadır.

Ancak yüzyılın ilk yarısında sorun onları ülkelere çekmekte yaşanacaktır. ABD Meksikalıları ülkesine çekmek için özendirme politikası uygulayacaktır. Bu ironik fakat kaçınılmaz bir değişim olacaktır.

Meksika, şu anda dünyadaki on beşinci en büyük ekonomik güçtür. Avrupalıların gerilemesinin sonucu olarak Türklerin gelişim göstermesine benzer olarak Meksikalılar dünyadaki en büyük ekonomik güçlerden biri olacaktır.

YÜZYIL İLERİSİNİ ÖNGÖRMEK

Aklı başında insanlar gelecek hakkında öngörde bulunmazlar. Eski bir sol sloganı vardır: “Gerçekçi ol, imkânsız iste”. Bunun şöyle değiştirilmesi gerekmektedir: “Gerçekçi ol, imkânsız bekle”. Bu düşünce benim yöntemimin merkezinde bulunmaktadır.

Jeopolitik basit bir şekilde “uluslararası ilişkiler” terimi değildir. O dünya hakkında düşünme ve yol boyunca nelerin olabileceğini öngörme yöntemidir.

Liderler karşılardakinin bir sonraki hamlesini sezebilen ve buna göre tavır alabilen kişilerdir. Ülke yönetimindeki zirveye çıkmış kişiler beklenmeyen ve başarılı hamlelere karşı mantıksal bir sonraki hamleyi yaparlar.

Liderler de zaman zaman hata yapabilirler. Ancak onların yaptıkları hatalar dikkatli incelendiği zaman bunun budalalıktan kaynaklandığı çok nadirdir.

Ancak İrlanda'nın dünyanın en zeki lideri tarafından yönetilmesi bu ülkeyi bir dünya gücüne dönüştüremeyecektir. Ve Roma'nın en budala lideri ise Roma'nın temel gücünün yok olmasına yol açmayacaktır. Jeopolitikçiler doğru ya da yanlış yapılan şeylerle değil, gidişat ile ilgilenirler. Jeopolitik uzmanları insan davranışlarına benzer olarak ulusların nasıl davranacakları konusunda saptamalarda ve öngörülerde bulunurlar.

Bizler şimdi Amerika merkezli bir çağdayız. Bu çağı anlamak için Amerika Birleşik Devletleri'ni anlamamız gerekmektedir, yalnızca güç açısından değil, kültür açısından da onun dünya üzerindeki etkisini anlamalıyız. Güçlerinin dünya üzerinde belirleyici olduğu dönemlerdeki Fransız ve İngiliz kültüründe olduğu gibi, Amerikan kültürü de genç ve barbar yapısına rağmen, dünyanın düşünme şeklini ve yaşantısını belirleyecektir. Yirmi birinci yüzyıl üzerinde çalışma yapmak Amerika Birleşik Devletleri üzerinde çalışma yapmak anlamına gelmektedir.

Eğer yirmi birinci yüzyıla ilişkin yalnızca tek bir şey söylemem gerekseydi, Avrupa çağlarının sona erdiğini ve Kuzey Amerika Çağı'nın başladığını söyledim. Yirmi birinci yüzyılın olayları Amerika Birleşik Devletleri etrafında şekillenecektir.

AMERIKAN ÇAĞI'NIN ŞAFAĞI

Amerika'da ABD'nin çöküşün eşliğinde olduğuna dair derinlere yerleşmiş bir inanış vardır. Amerikan rüyası parçalanmıştır ve Amerika'nın hakim ülke olduğu günler geride kalmıştır duygusu yaratmıştır. Eğer bütün bunlar sizi ikna edememişse Avrupalıları dinleyin. Onlar Amerika'nın en iyi günlerinin artık geride kaldığını söyleyeceklerdir.

Şimdi bazı aydınlatıcı sayıları göz önünde bulunduralım. Amerikalılar dünya nüfusunun yüzde 4'ünü oluşturmaktadır ve tüm mal ve hizmetlerin yaklaşık yüzde 26'sını üretmektedir. 2007 yılında ABD gayrisafı milli hasılası yaklaşık 14 trilyon dolardır. Dünyanın GSMH toplamı ise 54 trilyon dolardır. Sonraki en büyük ekonomi yaklaşık 4.4 trilyon GSMH ile Japonya'dır. Bu bizim üretim hacmimizin

yaklaşık üçte biridir. Amerikan ekonomisi öylesine büyüktür ki kendinden sonra gelen dört ülke olan Japonya, Almanya, Çin ve İngiltere'nin toplam ekonomisinden daha büyüktür.

ABD petrol üretimi Suudi Arabistan petrol üretiminin yüzde 85'i kadardır. Amerika Birleşik Devletleri İran, Kuveyt ya da Birleşik Arap Emirlikleri'nden daha fazla petrol üretmektedir. 2006 yılında doğalgaz üretimi ile karşılaştırıldığında, Rusya 22.4 trilyon küp ile birinci sırada ve ABD 18.7 trilyon küp ile ikinci sırada bulunmaktadır.

Japonya ve Almanya ile, ya da Avrupa'nın geri kalanıyla karşılaştırıldığında ABD nüfus yoğunluğu çok düşük bir ülkedir. Yalnızca tarım arazileri karşılaştırılması yapıldığında bile Amerika Asya'da kişi başına düşen arazilerin beş katına sahiptir.

Diğer ülkeler savaş sonrası yeniden toparlanma ile çok fazla zaman kaybetmişlerdir. Amerika Birleşik Devletleri böyle bir süreç yaşamadığı için onlardan daha fazla gelişmiştir.

Birleşik Devletler Donanması dünyadaki okyanusların tümünü kontrolünü altında tutar. Güney Çin Denizi'nde bir yelkenli, Afrika kıyılarında bir gemi, Basra Körfezi'nde bir tanker, Karaib Denizi'nde bir hücumbot, dünyadaki her bir deniz aracı Amerikan uzay uydularının gözetimi altındadır ve onların hareketleri izlenmektedir. Dünyanın geri kalan tüm donanma araçları bir araya gelse bile ABD Donanmasının araç sayısına ulaşmamaktadır.

AVRUPA

On altıncı yüzyıldan yirminci yüzyıla kadar dünyanın herhangi bir parçası Avrupa'nın etki ve gücünden kaçamamıştır. İyi ya da kötü her şey onun etrafında dönmüştür. Ve Avrupa'nın temel noktası Kuzey Atlantik olmuştur. Bu su akıntısını kontrol eden dünyaya açılan yolu da kontrol altında tutuyordu.

Avrupa ne çok gelişmişti ne de dünyadaki en gelişmiş bölgeydi. Peki onu merkez yapan şey neydi? Avrupa gerçekte teknik ve entelektüel açıdan Çin ve İslam dünyasının aksine beşinci yüzyılda onlardan gerideydi. Peki, bu küçük ülkeler nasıl olup da dünyanın çekim merkezini oluşturabiliyordu?

Avrupa gücünü iki şeyden almaktaydı: Para ve coğrafya. Avrupa Asya ile, özellikle Hindistan ile yaptığı ticaret ile zenginleşiyordu. Asya, Avrupa'nın ihtiyaç duyduğu lüks mallar ile doluydu ve bunların bedelini ödeyebilecek para yalnızca Avrupa'da bulunuyordu. Bu ticaret ünlü İpek Yolu ve Akdeniz'e ulaşmaya kadar başka yollardan yapılmıştır. Türk topraklarının değerli olmasının bir nedeni de bu yollar üzerinde bulunmasından kaynaklanmaktadır. Yirmi birinci yüzyılda Türkiye'nin adının daha fazla duyulacak olmasının bir nedeni de bu topraklar üzerinde olmasıdır.

Avrupa dünyayı egemenliği altına aldı fakat kendisine hükmetme konusunda başarısız oldu. Beş yüzyıl boyunca iç savaşlarla kendisini parçaladı ve sonuç olarak asya bir Avrupa İmparatorluğu olamadı – bunun yerine bir İngiliz İmparatorluğu, bir İspanyol İmparatorluğu, bir Fransız İmparatorluğu, bir Portekiz İmparatorluğu ve benzerleri oluştu.

Avrupalıların bir birlik halinde hareket edememelerinin pek çok nedeni vardır fakat sonuçta onun temel nedenlerinden biri coğrafya ile ilgilidir: Manş Denizi. İlk olarak İspanyollar, ardından Fransızlar ve son olarak Almanlar Avrupa kıtasını kendi egemenlikleri altında tutmaya çalışmışlardır fakat onların hiçbiri Manş Denizi'ni geçememişlerdir. Hiç kimse İngiltere'yi yenilgiye uğratamadığı için, peş peşe yapılan fetihler Avrupa'yı bir bütün olarak elde tutma konusunda başarılı olmamıştır.

Ancak iki şey olmuştur. Birinci Dünya Savaşı'nda, Birleşik Devletler varlığını tüm dünyaya kabul ettirmiştir. Ve Birleşik Devletler bir sonraki savaş için Avrupa'ya gözdağı vermiştir. Bunun için işleyen zaman bombaları belirlenmiştir. Birinci Dünya Savaşı'nın sona ermesi ile imzalanan Versay Anlaşması başka bir savaşın habercisidir.

Ve savaş ilkinin bitmesinden yirmi bir yıl sonra 1939 yılında gelmiştir. Almanya ilk olarak saldırıda bulunmuştur. Bu kez altı hafta içinde Fransa'yı işgal etmiştir. Birleşmiş Milletler bir süre savaşın dışında kalmıştır fakat savaşın bir Almanya zaferi ile bitmemesi için girişimlerde bulunmuştur. ABD Donanması Atlantik'te seyreden savaş gemilerinin kontrol altında tutulmasında çok önemli bir rol

oynamıştır. İngilizler Amerikalılara Kuzey Atlantik'in anahtarını vermişlerdir. Burası Avrupa'nın dünyaya açılan kapısıdır.

İkinci Dünya Savaşı'nın dünyaya maliyeti yaklaşık olarak elli milyon insanın ölmesi olmuştur. Avrupa tamamen parçalanmıştır. Savaşın sonunda Amerikan endüstriyel birimleri savaştan öncesine göre daha güçlü bir konuma gelmişlerdir; Birleşik Devletler tam anlamıyla savaşın içine girmeden savaştan galip ayrılmıştır.

Soğuk Savaş olarak bilinen ABD – Sovyet çekişmesi gerçekten bir küresel çatışmadır. O temel olarak Avrupa'nın parçalanmış küresel İmparatorluğu'nun mirası üzerinde bir rekabettir.

Jeopolitik coğrafya ve gücün iki temel rekabetçi görüşüne sahiptir. Bir görüş bir İngiliz olan Halford John Mackinder tarafından ortaya konulmuştur. Onun görüşü *“Her kim ki Avrasya'yı kontrol altında tutarsa dünyayı da kontrol altında tutacaktır”* anlamına gelmektedir: *“Doğu Avrupa'ya (Rusya Avrupası) hükmeden ana karaya hükmeder. Ana karaya hükmeden Avrasya'ya hükmeder. Avrasya'ya hükmeden Dünya'ya hükmeder”*. Bu düşünce İngiliz stratejisini yansıtmaktadır ve gerçekte Soğuk Savaş dönemindeki Amerikan stratejisini de yansıtmaktadır. Başka bir görüş en büyük Amerikan jeopolitik düşünürü olarak kabul edilen Amiral Alfred Thayer Mahan'dan gelmiştir. Mahan Mackinder'e karşıt bir görüş ortaya koyar ve denizlere egemen olanın dünyaya hükmedeceğini söyler.

Tarih çeşitli açılardan her iki görüşü de haklı çıkarmaktadır. Mackinder güçlü ve birleşik bir Rusya'nın önemini anlatmada haklıdır. Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla Amerika Birleşik Devletleri tek küresel güç seviyesine yükselmiştir. Ancak Mahan da iki önemli faktörü gözler önüne sermiştir. Sovyetler Birliği'nin dağılması Amerikan deniz gücünün artmasına neden olmuştur. ABD donanma gücüne dünyaya egemen olma konusunda yeni bir kapı açmıştır.

Soğuk Savaş boyunca, Birleşik Devletler ile müttefiklik içinde olmak, Sovyetler Birliği ile müttefiklik içinde olmaktan her zaman daha karlı olmuştur.

Amerika Birleşik Devletleri'nin Soğuk Savaş'tan galibiyet ile çıkması şaşırtıcı olmuştur. Tüm bütçelerini füze yapımı, ordu harcamaları gibi giderlere ayırmaları ülkenin ekonomik gücünü yıpratmıştır. Sovyetler Birliği bu harcamalarla sendelemiş ve sonrasında çökmüştür.

1991 yılından sonra dünyadaki tek global güç Amerika Birleşik Devletleri olmuştur ve uluslararası sistemin merkezi haline gelmiştir. Tarihsel olarak, Amerika Birleşik Devletleri olağandışı olarak gençtir ve bunun sonucu olarak henüz olgunlaşmamış bir toplumdur. Kişilerin hepsinde kendine güvenlerinin tam olmamasının nedenlerinden biri budur. Onlar kendilerinin dünya içindeki yerleri hakkında olgunlaşmış bir duyguya henüz sahip değillerdir.

Ancak biz ülke olarak Amerika Birleşik Devletleri'nin böyle bir olgunluğa ulaştığını düşünüyoruz. Amerika, tıpkı on altıncı yüzyıldaki Avrupa gibi, hâlâ barbar bir yapıya sahiptir. Onun kültürü biçimlenmemiştir. Onun isteği güçlüdür. Onun duyguları onu farklı ve karşıt yönlere yönlendirir.

Kültürler üç durumun birinde yaşarlar.

1. Birinci durum **barbarlıktır**. Barbarlar kendi köylerinin geleneklerinin doğanın yasası olduğunu ve buna uymayan kişilerin cezalandırılması gerektiğini düşünürler.

2. **Uygarlaşma** ikinci ve en nadir bulunan durumdur. Uygarlaşmış insanlar kendi zihinlerinde iki karşıt düşünceyi dengeleyebilirler. Kültürler barbarlıktan uygarlaşmaya ve ardından çöküşe geçerler. Uygarlaşmış insanlar seçici olarak fakat etkin bir şekilde savaşır. Açık bir şekilde tüm kültürler hem barbar, hem uygarlaşmış hem de çürümüş insanlardan oluşmaktadır ancak her bir kültür bir ilke tarafından farklı zamanlarda etki altında bulunurlar.

3. Üçüncü durum **çöküştür**. Çökenler başka hiçbir şeyin kendi düşüncelerinden daha iyi olmadığına inanırlar. Onlar her şeye karşı bir küçümseme ile bakarlar. Onlara göre hiçbir şey savaşmaya değmez.

Avrupa on altıncı yüzyılda barbardi. Hristiyanlık ilk fetihlerde yayılıyordu. Avrupa on sekizinci ve on dokuzuncu yüzyıllarda uygarlaşma durumuna geçti ve ardından yirminci yüzyılda çöküş dönemine girdi. Amerika sağ kanadın Müslümanları hakir gördüğü ve sol kanadın kadın haklarını hakir gördüğü bir yerdir. Bu tarz farklı bakış açıları kişilerin kendi değerleri içinde birbirlerine bağlanmıştır. Ve tüm barbar uluslarda olduğu gibi, Amerikalılar kendi doğruları için kavga etmeye hazırdırlar.

DEPREM

ABD – CİHAT TARAFTARLARI SAVAŞI

Amerikan Çağı Sovyetler Birliği'nin çöktüğü 1991 Aralık ayında başlamıştır. Bu durum Amerika Birleşik Devletleri'ni dünyadaki tek küresel güç konumuna getirmiştir. Ancak yirmi birinci yüzyıl gerçekte 11 Eylül 2001 tarihinde başlamıştır.

Amerika Birleşik Devletleri jeopolitik açıdan bakıldığında radikal İslamcılarını yenilgiye uğratma konusunda yeterince iyi olmayan bir başarı kazanmıştır.

El Kaide'nin 2001'deki amacı basit olarak Amerika Birleşik Devletleri'ne bir saldırıda bulunmak değildir. Onun amacı Amerika'nın zayıflığını gözler önüne serecek ve El Kaide'nin gücünü ortaya koyacak bir saldırı gerçekleştirmektir. El Kaide Amerika'yı zayıf gibi göstererek İslam dünyasının yönetimlerini yanına alma amacı taşımaktadır. Mısır, Suudi Arabistan, Pakistan ve Endonezya gibi ülkelerin yönetimlerini etkilemek onların birincil amacını oluşturmaktadır.

Dev bir halatlar savaşında bir tarafın ipinin birdenbire koptuğunu ve Sovyetlerin çöküşünü düşünün. Hâlâ ipte olan taraf kazanacaktır fakat o dengesini kaybetmiş olduğu için zaferi büyük bir karmaşa ve karışıklık yaratacaktır.

Bazı değişimler barışçıldır. Almanya yeniden birleşmiştir ve Ukrayna ve Belarus gibi Baltık ülkeleri yeniden ortaya çıkmışlardır. Çekoslovakya kendi kumaşından Çek Cumhuriyeti ve Slovakya olarak ikiye bölünmüştür. Diğer değişimler daha şiddetli olmuştur. Romanya çalkantılı bir içsel devrim yaşamıştır ve Yugoslavya tamamen parçalanmıştır.

Birinci Dünya Savaşı galipleri tarafından yapay bir şekilde kurulan Yugoslavya, Avrupa'daki en hızlı düşmanların bazılarının aynı kafese konması gibi bir yapıdır.

Tarihsel olarak, Balkanlar Avrupa'da bir patlama noktası olmuştur. Burası Romanların Orta Doğu'ya ve Türklerin Avrupa'ya açıldıkları yoldur. Birinci Dünya Savaşı Balkanlarda başlamıştır. Her bir fatih arkasında birbirinden nefret eden birer ulus ve birer din bırakmıştır.

Yugoslavya İkinci Dünya Savaşı sırasında parçalanmıştır. Hırvatlar Almanya'nın yanında yer almıştır ve Sırlar ise müttefik kuvvetleriyle işbirliği yapmıştır. Sonrasında taraflar Joseph Broz Tito'nun Komünist rejimi altında bir araya getirilmiştir. Yugoslavya patlaması Sovyetler Birliği'nin çökmesiyle başlayan daha büyük bir deprem için bir başlangıçtır.

İSLAMCI DEPREM

Sovyetler Birliği'nden kopan ülkeler olarak Azerbaycan, Özbekistan, Türkmenistan, Kırgızistan ve Kazakistan ağırlıklı olarak Müslüman cumhuriyetleridir. Çeçenya gibi Rusya Federasyonu'nun Müslüman parçaları da vardır.

Bu bölgenin tamamı tarihsel olarak istikrarsızdır. Sovyetler Birliği çöktüğü zaman, içindeki altı Müslüman cumhuriyet aniden bağımsız olmuşlardır.

El Kaide olsun ya da olmasın, eski Sovyetler Birliği'nin içindeki ve onun güneyindeki Müslüman oluşumlar istikrarsız bir yapıya sahip olmuşlardır ve Yugoslavya'da olduğu gibi dağılma sürecine girmişlerdir. Burada istikrarı sağlayabilecek tek küresel güç Amerika Birleşik Devletleri'dir.

İslam dünyasındaki bölünmelerin aşılması için çok büyük bir güç gerekmektedir ve Birleşik Devletler basit bir şekilde yenilmeyecek kadar güçlü bir ülkedir. Kaos asla bir radikal İslam zaferi ile sonlanmayacaktır.

İslam dünyasındaki etnik ve dinsel bölünmeler, Amerika Birleşik Devletleri'nin bölgeden çıkarılması durumunda bile hiçbir sağlam politik dayanağı olmayan bir yapının ortaya çıkacağı anlamına gelmektedir.

AMERİKAN BÜYÜK STRATEJİSİ VE İSLAM SAVAŞLARI

Bir ülkenin büyük stratejisi onun ulusunun DNA'sına işlenmiştir ve öylesine doğal ve aşikar bir şekilde görünür ki, politikacıları ve generalleri onun farkında bile değildirler.

Büyük strateji her zaman savaş ile ilgili değildir. O ulusal güç oluşturan tüm oluşumlar hakkındadır. Yirminci yüzyıl boyunca, Amerika Birleşik Devletleri zamanının yüzde 15'inde savaşta olmuştur. Yirminci yüzyılın ikinci yarısında, bu oran yüzde 22'dir. Ve yirmi birinci yüzyılın başında, 2001 yılında, Amerika Birleşik Devletleri sürekli olarak savaş halinde olmuştur.

Amerika Birleşik Devletleri kendi büyük stratejisine yönelik olarak beş jeopolitik amaca sahiptir. Bu amaçlar büyüklük, hırs ve zorluk derecesinin artışına göre aşağıdaki şekilde sıralanmıştır.

1: ABD ORDUSUNUN KUZEY AMERİKA ÜZERİNDE TAM HAKİMİYETİ

ABD Atlantik kıyısı ile Allegheny dağları arasında dizilen farklı eyaletlerden oluşan bir millet olarak kalsaydı, ayakta kalması çok da olası olmayacaktı.

1803 Louisiana Alımı ile ABD buraya ismini verdi. Fakat Andrew Jackson'un İngilizleri yenilgiye uğrattığı 1814 yılındaki New Orleans Savaşı'ndan sonra bu bölgenin gerçek anlamda kontrolü sağlandı. Burası New Orleans'a birkaç yüz kilometre uzaklıktaydı. Burada Meksika ordusu Teksaslılar tarafından yenilgiye uğratılmıştır ve böylelikle bundan sonra da Mississippi havzası için bir tehdit olmamıştır. Meksika ordusunun yenilgisi kaçınılmazdı. Meksika pek çok açıdan daha gelişmişti ve ABD'den daha güçlü bir ülkeydi. Onun bu yenilgisi ABD Ordusu'nu Kuzey Amerika'da hakim duruma getirmiştir.

2: BATI YARIMKÜREDE ABD'YE TEHDİT OLABİLECEK HER GÜCÜN ORTADAN KALDIRILMASI

Kuzey Amerika'nın ele geçirilmesi ile birlikte, tek tehdit Latin Amerika'dan gelmiştir.

Yarım küredeki ana tehditler Güney, Orta Amerika ve Karayiplerdeki deniz üsleri, Meksika'daki kara güçleri ile Avrupalı güçlerden gelmiştir. İşte Monroe Doktrini bununla ilgilidir. ABD Avrupalıların burada üsler buldurmasına izin vermeden çok önce de, Avrupalıların stratejik tahakkümünü engellemiştir. ABD Latin Amerika'da yabancı bir üs olduğunda burası için gerçekten endişe taşır.

3: HER TÜRLÜ İŞGAL OLASILIĞINI ENGELLEMELİK İÇİN DENİZLERDE TAM KONTROLÜ SAĞLAMAK

ABD önce Pasifik'teki hakimiyeti güvence altına almıştır. İç Savaş'ta Alaska'yı ele geçirmiştir. 1898 yılında, Hawaii'yi topraklarına katmıştır. Bu iki hareket bir filo sağlama desteğini engelleyerek batıdan kıtaya girme tehdidinin önünü kesmiştir. ABD İngilizlerin zayıflığından yararlanarak, İkinci Dünya Savaşı'nda Atlantik'i güvence altına almıştır ve İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda İngilizlerin ABD'nin onayını almadan Atlantik'te faaliyette bulunmasını engelleyecek şekilde büyük bir filo oluşturmuştur. Bu ABD'yi işgale karşı sağlam kılmıştır.

4: ABD'İN FİZİKİ GÜVENLİĞİNİ SAĞLAMAK İÇİN DÜNYA OKYANUSLARININ ÜZERİNDE TAM HAKİMİYET VE ULUSLARARASI TİCARET SİSTEMİ ÜZERİNDE KONTROLÜ GÜVENCE ALTINA ALMAK

Bu dünyadaki en önemli jeopolitik gerçeği gözler önüne sermektedir. ABD tüm okyanusları kontrol etmektedir. Tarihte hiçbir güç bunu yapamamıştır. Ve bu kontrol sadece ABD güvenliğinin temeli değil aynı zamanda uluslararası sisteme şekil verme gücünün temelini oluşturur. Eğer ABD onay vermezse, hiç kimse denizlerde hiçbir yere gidemez.

5: BAŞKA BİR MİLLETİN ABD DENİZ GÜCÜNE KARŞI KOYMASININ ÖNLENMESİ

Dünyanın tüm okyanusları üzerinde hakimiyet kuran ABD açıkça bunları ellerinde tutmak istemiştir. Bunu yapmanın en kolay yolu diğer milletlerin deniz filosu inşa etmelerini engellemekten geçer.

ABD'nin Avrasya'da barışı sağlamaya dönük özel bir çıkarı yoktur. Ayrıca bir savaşı hemen kazanmak gibi de bir çıkarı yoktur. Vietnam veya Kore'de olduğu gibi, bu çatışmaların amacı yeni bir gücün ortaya çıkışını engellemek ve bölgeyi istikrarsızlaştırmaktır.

KRİZ SONRASI HAREKETLERDEN SONRA

ABD'yi de kapsayan koalisyonlar oluşturmak yirmi birinci yüzyılda oldukça zordur. Daha zayıf ülkeler bir anti-Amerikan koalisyonuna katılmaktansa, Amerikalılara yanaşmayı daha kolay buluyorlar. Eğer koalisyon bozulursa, ABD affi olmayan bir dev olabilir.

Uzun vadede iyi kazanacağı beklentisi ile borç almaya çalışan bankacı gibi, ABD'nin diğer ülkelerin dikkatsiz bulunduğu bir hareket politikası vardır. ABD hareket ettikçe gelişir.

Bunu Vietnam'da gördük ve Irak'ta da görüyoruz. Bu çelişkiler ABD tarihinde çok az kalıcı öneme sahip olaylardır; Vietnam ve Irak dışında. ABD genç ve barbar bir ülkedir. Yükselen bir güç aşırı tepki gösterir. Olgun bir güç denge arar. Zayıflayan bir güç ise dengeyi sağlama becerisini kaybeder.

Amerikan çıkarının bir parçası olan ülkeler için, her müdahale dönüştürücü bir olaydır. Sıklıkla bu ülke Amerikan faaliyetleri karşısında çaresiz kalır ve çaresizlik hissi en iyi durumlar altında bile öfke doğurur. Bu öfke, ABD genel olarak hem sağlam hem de kayıtsız görüldüğünde daha da büyür. Yirmi birinci yüzyıl hem kendi faaliyetlerine ABD'nin kayıtsız kalışına hem de Amerika'ya karşı oluşacak öfke ve dirence şahit olacaktır.

ÖZET

ABD – Cihat Taraftarları savaşı sona doğru giderken, İslami radikallere karşı savunmanın ilk hattı Müslüman devletler olacaktır. Bunlar El Kaide'nin hedefleridir ve bunların İslam veya Batı ile ilgili görüşü ne olursa olsun, Müslüman devletler politik gücü El Kaide'ye devretmek üzere değildir. Tam tersine El Kaide'yi vurmak için milli güçlerini (istihbarat, güvenlik ve askeri yetkinlikleri) kullanacaklardır.

El Kaide kaybettikçe ABD kazanır. Kaos içindeki İslami dünya ABD'nin stratejik hedefine ulaştığını gösterir. ABD'nin 2001 yılından beri tartışmasız bir şekilde yaptığı bir şey de İslam dünyasında kaos yaratmak ve Amerika'ya karşı düşmanlık oluşturmaktır ve belki de gelecekte saldırı yapacak teröristler.

Türkiye Müslüman dünyasında tarihi bir güçtür. Türkiye yeniden güçlenmektedir. Türkiye'nin yükselişi Sovyetler Birliği'nin yıkılışının yarattığı kaosun sonucu olmayacaktır. Bu sefer birçok yeni dinamik vardır. Öfke tarih yapmaz. Güç tarih yazar. Ve güç öfke ile desteklenebilir fakat daha temel gerçekliklerden kaynak alır. Coğrafya, demografi, teknoloji ve kültür. Bütün bunlar Amerikan gücünü belirleyecektir ve Amerikan gücü de yirmi birinci yüzyılı belirleyecektir.

NÜFUS, BİLGİSAYARLAR VE KÜLTÜR SAVAŞI

Toplumlar gibi dinler de kendi içlerinde çeşitli kollara, mezheplere ayrılmışlardır. “Kültür Savaşları”ndan söz ettiğimiz Amerika Birleşik Devletleri'nde savaş alanı aile ve onun tanımlanmasıdır. Tüm toplumlar gelenekçilerle, aile, kadın ve cinselliği yeniden tanımlama çabası için olanlar arasında bölünmüştür.

Bu tartışmalar yirmi birinci yüzyılda daha da artacaktır, ama gelenekçiler savunmadadırlar ve sonunda kaybedeceklerdir. Bunun nedeni, son yüzyıl içinde insan yaşantısının – özellikle de kadınların hayatının – ve onunla beraber aile yapısının da değişmiş olmasıdır.

Günümüzde en önemli demografik değişim, dünyanın her yerinde görülen doğum oranı düşüşleridir. Kadınlar her geçen yıl daha az çocuk doğuruyorlar.

NÜFUS PATLAMASI

İnsan ömrü uzamıştır ve doğum oranı da düştüğü için, emekli olan yaşlıların yerine yeterli sayıda genç yetişmiyor. Bu sorun Avrupa ve Japonya'da halen yaşanmaktadır.

Almanya ve Rusya gibi, dünyanın önemli ülkelerinden bazıları nüfuslarının önemli bir kısmını kaybedecekler. Günümüzde Avrupa nüfusu yaklaşık 728 milyondur. Birleşmiş tahminlerine göre bu nüfus 2050 yılında 557 ile 653 milyon arasında bir rakama düşecektir.

Nüfus azalması güç azalmasını da beraberinde getirir.

İşe temelinden başlamak gerekirse, şunu söyleyebiliriz; dünya nüfusu 1750-1950 yılları arasında yaklaşık bir milyardan, yaklaşık üç milyara çıktı. 1950-2000 yılları arasında ise ikiye katlandı, altı milyar oldu. Nüfus artışı bununla da kalmadı ve artmaya devam ediyor. Eğer artış bu şekilde devam ederse sonumuz felaket olacaktır.

Fakat aslında nüfus artışında bir gerileme vardır. Bazı araştırmalar ise (BM değil) dünya nüfusunun 2100 yılına doğru azalacağını söylemiştir.

İleri sanayi ülkelerinin çoğunda büyük ölçekli nüfus azalmaları görülecektir. Kongo ve Bangladeş gibi az gelişmiş ülkelerde nüfus artışı 2100'e kadar sürecek, ama bu artış geçmiş yüzyılda olduğu kadar olmayacaktır. Yani genel anlamda nüfus patlaması sona ermektedir.

Şimdi kritik 2.1 rakamına bakalım. Dünya nüfusunun dengede kalması için her kadın ortalama olarak 2.1 çocuk sahibi olmalıdır. Bu rakamın üstü nüfus artışı, altı da nüfus azalması anlamına gelir.

Nüfus patlamasının görünürde iki açık nedeni vardı, birincisi çocuk ölümlerinde azalma ve ikincisi de ortalama ömür süresinin uzamasıydı.

Aileler çok çocuk sahibi olmayı bir tür zenginlik sayarlardı. Tarımsal toplumlarda aile içindeki her çocuk çalışacak bir çift el anlamına gelirdi, o çağlarda her şey elle yapılıyordu. Babanın yaşlanıp emekli olmasında da çocukların rolü vardı elbette.

Kadının doğurduğu ve yaşayan her çocuk aile için bir gelir kaynağı sayılırdı. Çocukların yaşama devam etmesi hem anne ve hem de baba için bir şans meselesiydi ve aileler erkeklerin sorumluluğundaydı.

İnsanlar adetlerini kolayca değiştirmezler. Aileler köylerden şehirlere göç etmeye başladıklarında da çocuklar yine aile için değerli varlıklardı. Babaların ve annelerin çoğu altı yaşındaki çocuklarını bile çalışmaları için ilkel fabrikalara gönderir, onların ücretlerini alırlardı. Fakat fabrikalarda makineleşme başladığında, artık altı yaşında çocuklar işe yaramaz oldular. Fabrikalar eğitilmiş işçi aramaya başladılar. Daha sonra ise üniversite mezunu idareciler aranır oldu.

Fabrikalarda makineleşme ve otomasyon arttıkça küçük çocukların ekonomik değerleri de azaldı.

BM'ye göre sanayi ülkelerinde 2000 yılında 76 olan ortalama insan ömrü 2050 yılında 82 olabilir. Fakir ülkelerde ömür artışı 51'den 66'ya çıkacaktır. Fakat bu bir geometrik artış değildir ve ayrıca nüfus artışını da frenleyecektir.

İleri sanayi ülkelerinde onlarca yıl önce başlamış olan düşüş süreci şimdi de az gelişmiş ülkelerde başladı. Sao Paolo'da on çocuk sahibi olmak ekonomik intihar sayılıyor.

Eğitim sürecinin uzaması evlilik kurumunu da etkiledi elbette. Gençler uzayan eğitim süreci nedeniyle daha geç evleniyor, anne ya da baba oluyorlar. İki yüz yıl önce kızlar onlu yaşlarda evlenip anne olurlardı. Kadınlar evlendikten sonra ölene kadar çocuk doğurmaya ve büyütmeğe devam ediyorlardı.

Çocuk doğurup büyötmek artık kadınların tek işi değildir, çok sayıda işinden biri haline gelmiştir. Kadınlardan çoğunun tek çocuklu olduğunu ve onu beş yaşından önce bakım evlerine, yuvalara verdiğini düşünürsek, kadının hayatı tamamen değişmektedir.

İşte, feminizmin demografik köklerini burada görebiliriz. Çocuk doğurmak ve büyötmek için daha az zaman harcayan kadınların böylece erkeklere bağılı olma oranı da elli yıl öncesine kıyasla çok düşmüştür.

Kadınlar artık daha uzun yaşadıkları ve daha az çocuk sahibi oldukları için, şehirleşme ve sanayileşme öncesi devam ettirmek zorunda oldukları geleneksel rolleri oynamak zorunda değildirler. Aile de artık eskisi kadar kritik bir ekonomik araç olmaktan uzaktır. Boşanma ekonomik felaket sayılmaz, evlilik öncesi seks kaçınılmaz olmuştur. Artık eşcinsellik ve çocuksuz birliktelikler de doğal kabul ediliyor.

BİLGİSAYAR VE AMERİKAN KÜLTÜRÜ

Amerikan kültür hegemonyasının temelini oluşturan en büyük gelişme, demografiyle beraber bilgisayardır.

Bilgisayar hem eski teknolojilerden radikal bir çıkışı, hem de mantığa yeni bir bakışı temsil eder. Bilgisayar sadece çift rakamla ifade edilebilen şifreleri kullanır. Müzik çalabilir ama beste yapamaz ya da onun güzelliğini ifade edemez. Şiirleri hafızasına depo edebilir ama anlamını ifade edemez. Bilgisayar pek çok şeyi mükemmel yapar ama insan dimağının yapabildiği pek çok şeyi de yapamaz. O sadece bir alettir.

Bir program dilini öğrenenler bilgisayarın mantık katılığını ve yapaylığını anlayabilirler. Doğal bir dile hiç benzemez program dili ve aslında onun antitezidir.

Amerikan kültürü bilgisayarın önüne geçmiştir. Pragmatizmin felsefi kavramı onun kurucularından biri olan Charles Peirce tarafından şu ifadeye dayandırılmıştır: “Bir insan entelektüel bir kavramın anlamından emin olmak için, bu kavramın gerçeğinden hangi pratik sonuçların çıkabileceğini düşünmelidir ve bu sonuçların toplamı kavramın bütün anlamını oluşturur”. Diğer bir deyişle, bir fikrin önemi onun pratik sonuçları içindedir, pratik sonuçları olmayan bir fikir anlamsızdır. Burada sonuç olarak düşünmeyi gerektiren bir şey dışarıda tutulmuştur.

Amerikan faydacılığı, pratik olmadığı gerekçesiyle Avrupa metafiziğine bir saldırı olarak algılandı. Amerikan kültürü metafiziğin pratikliği ve hor görüşünden endişe duydu.

Amerikan kültürünün özüne bakarsak, onun felsefe olarak sadece faydacılığa yakın olmadığını görürüz, bu faydacılığın şekillenmesinde bilgisayar da vardır. Bilgisayar kültürü aynı zamanda tanımlama olarak barbarcadır.

ÖZET

Amerika Birleşik Devletleri sosyal olarak taklit edilen, ama politik olarak suçlanan, kınanan bir ülkedir. Uluslararası sistemin ideolojik fay hattı üzerindedir. Doğum oranlarındaki değişimlerde genelde nüfus azalması yaşanırken, ABD sosyal yaşam türlerinde radikal değişimlerin merkezi haline gelmiştir.

YENİ FAY HATLARI

Jeolojide olduğu gibi başka alanlarda da kırılma hatları vardır. Görülebildiği kadarıyla, günümüzde sorun çıkması muhtemel olan **beş bölge vardır.**

Çok önemli olan **Pasifik Okyanusu bölgesi** ABD donanmasının kontrolü altındadır. Pasifik'in Asya kıyıları ülkeleri ticaretlerini okyanus sahillerine açık limanlarıyla yaptıkları için ABD donanmasına bağımlıdır.

İkinci olarak, Sovyetler Birliği'nin parçalanmasından sonra Avrasya'nın geleceği de düşünülmelidir. Bölgede 1991'den beri parçalanmalar devam ediyor. Rusya bu dönemde kendine eskisinden daha çok güveniyor ama bölgesinde etki yaratamazsa Rusya Federasyonu da parçalanabilir.

Üçüncü olarak, Avrupa'nın gelecekteki durumu da hassas olabilir. Avrupa beş yüzyıldır hep savaflara sahne olmuş bir kıtadır. Son altmış yılda yine savaş görmüş ve yeni savaflara sahne olmamak için birleşme yoluna gitmiştir. Ama Avrupa yine de Rusya, ABD ve kendi iç sorunlarıyla uğraşmak zorunda kalabilir.

Diğer yandan **İslam Dünyası meselesi de vardır.** Türkiye tarihte İslam Dünyasının en başarılı güç merkezi oldu, dinamik ve hızla modernize olan bir ülkedir. Bu konuda Türkiye ve diğer Müslüman ülkelerin geleceğine bakmakta da yarar vardır.

Diğer bir konu da **Meksika – ABD ilişkileridir.** Meksika normalde küresel kırılma hattı oluşturacak bir ülke değildir ama Kuzey Amerika'daki konumu onu gücünün ötesinde önemli bir ülke yapıyor.

PASİFİK HAVZASI

Çin ve Japonya gibi dünyanın en büyük ekonomik güçlerinden ikisi bu bölgededir. Diğer Asya ekonomileri gibi bu iki ülke de ABD ve Avrupa'ya deniz ticaret yollarıyla bağlıdır.

Japonya dünyanın ikinci en büyük ekonomisidir ama büyük doğal kaynakları olmayan tek sanayi gücüdür. Bu ülke petrolden alüminyuma kadar tüm ham maddelerini ithal etmek zorundadır. Petrol ithalatı kesilen Japonya'nın endüstri gücü hemen çöker. Bilindiği gibi, 1941'de ABD ham madde ithalatını kestiği için Japonya Pearl Harbor'a saldırdı.

Çin de son zamanlarda bir sanayi devi olarak ortaya çıktı ve endüstrisi ABD ve Japonya'nın gerisinde olduğu halde, dünyanın diğer büyük ekonomi güçlerini geride bıraktı ve Pasifik Havzasında önemli bir yere sahip oldu.

Pasifik'te şimdi ekonomisini desteklemek ve büyütmek için ithalat ve ihracata ihtiyacı olan iki büyük ülke var. Japonya ve Çin'in yanında Güney Kore ve Tayvan'ın da deniz yollarına ihtiyaçları var. ABD Pasifik Okyanusunu kontrol altında tuttuğu için bu ülkelerin de ekonomik yaşantılarını sürdürmek için Amerika ile iyi ilişkiler yürütmesi gerekiyor. Bu durumda bu bölgede her ülke diğerine muhtaç ve sorun çıkarmaz diyebiliriz.

ABD dış ticaret için Asya ülkelerine muhtaçtır ama bu ülkelerin ABD'ye ihtiyaçları daha fazladır. Ucuz Asya ithalatına karşı olan gruplar da ABD yönetimine baskı yapmaktadır ve yönetim bir süre sonra bu baskılara boyun eğerek Pasifik bölgesi ticaretini kısıtlamaya gidebilir.

Batı Pasifik son elli yılda ekonomik gücünü artırdı ama askeri gücü aynı kaldı ve güçlenmedi. Bu nedenle Çin ve Japonya önümüzdeki yüzyıl içinde askeri güçlerini artırma yoluna gidecekler ve ABD de bunu batı Pasifik'in kontrolü konusunda kendisine karşı potansiyel bir tehdit olarak görecekler.

Petrol fiyatlarındaki artış da bölge ülkelerini etkileyecek, bu ülkeler ABD'nin petrol kaynaklarına el koymasını engellemek isteyeceklerdir.

AVRASYA

Sovyetler Birliği yirminci yüzyıl sonunda parçalandıktan sonra dış güçler Rus ekonomisinden yararlanmak için bir karmaşa ve fakirlik dönemi yarattılar ve eski Rus İmparatorluğu topraklarını kendi etki bölgelerine almak için harekete geçtiler. Doğu Avrupa ülkeleri NATO'ya ve AB'ye girdiler, daha sonra Baltık ülkeleri de NATO üyesi oldular. Ruslar Afganistan'dan çekilip ABD ordusu ülkeye girdi ve özellikle 11 Eylül felaketinden sonra ABD, Gürcistan, Kafkasya ve bazı Orta Asya ülkeleriyle yakınlaştı. Ukrayna, Rusya ile ilişkisini keserek ABD ile anlaştı ki bu da Rusya tarihinde bir dönüm noktası sayılır.

Rusya yaklaşık olarak 2020 yılına kadar Rusya devletini yeniden yapılandırmak ve bölgede Rus gücünü yeniden kabul ettirmek isteyecektir.

Vladimir Putin'e göre Rusya bir sanayi gücü olmaktan çok bir ham madde ihracatçısıdır ki bunların en önemlisi de enerji ham maddeleri, daha doğrusu doğalgazdır. Enerji kaynaklarının fiyatları yükselince Rusya ekonomisi dengelendi. Fakat Putin Rusya'da tarımı geliştirmek, kereste, altın, elmas ve diğer pek çok madde üretimini artırmak istiyor. Rusya'yı fakir bir felaket ülkesi olmaktan çıkarıp, zengin olmayan ama üretken bir ülke haline getirmeye çalışıyor. Aynı zamanda doğalgaz hatlarını da kontrol altında tutarak Avrupa'ya gözdağı veriyor.

ABD ve eski Sovyetler Birliği ülkeleri Rusya'nın batıya fazla açılmasını istemeyeceklerdir. Baltık ülkeleri yeniden Rusya egemenliği altına girmek istemezler elbette. Eski Sovyet uydusu ülkeler – özellikle de Polonya, Macaristan ve Romanya – Sovyet ordusunun kendi sınırlarına kadar gelmesini bir tehdit olarak görüyorlar.

Rusya gelecek on yılda küresel bir güç olamaz, ama büyük bir bölge gücü olmaktan başka çaresi de yoktur. Bu da Avrupa ile sorunlar yaşayacağı anlamına gelecek ve Rusya-Avrupa sınırı da bir fay hattı olarak kalacaktır.

AVRUPA

Avrupa imparatorluğunu kaybettikten ve iki de dünya savaşı yaşadıktan sonra hâlâ kendini yeniden organize etme sürecindedir ve organizasyonun barışçı olup olmadığını zaman gösterecektir. Avrupa'nın sönmüş bir volkan mı, ya da sadece uykuda olan bir yanardağ mı olduğu sorusu halen ortadadır. Avrupa Birliği'nin yıllık bütçesi ABD'den bir trilyon daha fazla, 14 trilyon doların üstündedir.

Avrupa'dan bir tek varlık gibi söz etmek mantıklı olmaz. Avrupa Birliği kuruldu ama bütün ülkeler yine kendi kendilerini yönetiyorlar, aralarında sorunlar, tartışmalar çıkıyor. Avrupa denen bir bölge var ama aslında dört Avrupa olduğunu söylemek daha mantıklı olur.

- Atlantik Avrupa'sı: Atlantik Okyanusu ve Kuzey Denize kıyısı olan ve geçen beş yüzyıl boyunca büyük güçler olan ülkeler.
- Orta Avrupa: Büyük ülkeler olarak Almanya ve İtalya ki, bunlar ancak on dokuzuncu yüzyıl sonlarında modern ülkeler olarak ortaya çıktılar.
- Doğu Avrupa: 2. Dünya Savaşı'nda Rus askerleri tarafından işgal edilen ve bu deneyden sonra son ulusal kimliklerine kavuşan Baltık ve Kara Deniz arasındaki ülkeler.
- Önemi diğerleri kadar büyük olmayan İskandinav ülkeleri.

ABD'nin yüzeysel görüntüsü altında eski Avrupa milliyetçiliği kendini bazen gösteriyor ama fazla baş kaldıramıyor. Bunu AB içindeki ekonomik toplantı ve görüşmelerde görmek mümkün oluyor. Örneğin Fransızlar çiftçilerini aşırı rekabetten korumak ya da bütçe açıklarının kontrolünden kaçınmak istiyorlar. Bu nedenle AB'nin jeopolitik anlamda çok uluslu bir birlik olduğu söylenemez.

Bu nedenle Avrupa'nın ABD ya da Çin gibi bir tek ülke olduğunu söylemek gerçekçilik olmaz. AB hâlâ, 2. Dünya Savaşı'nın, Soğuk Savaş'ın ve bir imparatorluk kaybının etkisinden kurtulamamış bir ulus-devletler toplumdur.

Rusya kısa vadede Avrupa için stratejik bir tehdit haline gelebilir. Rusya'nın istediği Avrupa'yı istila etmek değil, sadece eski Sovyetler Birliği topraklarında kontrolü ele geçirmektir.

Atlantik Avrupa'sı Almanya'yı Rusya'ya karşı bir tampon olarak görüyor ve Baltık bölgesindeki tehditlerin çıkarlarına karşı olacağını biliyor. Bu nedenle Rusya'ya karşı Almanlarla koalisyona girmek istemeyeceklerdir.

Fakat tehlikeli bir başka senaryoya göre, Rusya egemenliğindeki Baltık bölgesinde Polonya tehdit altında kalabilir ve Almanya da bunu görebiliyor. Bu nedenle Baltık bölgesini koruyarak, Almanya güvenliğinin desteği olan Polonya konusunda ileri görüşlü bir politik izleyebilir.

İSLAM DÜNYASI

İslam Dünyasının en büyük ülkesi olan Endonezya iddialı olacak kadar güçlü değildir. İkinci en büyük İslam ülkesi olan Pakistan aynı zamanda bir nükleer güçtür. Fakat Afganistan içeride çok bölünmüştür, batıda Afganistan, kuzeyde Çin ve Rusya, doğuda da Hindistan'la sınırlanmış olup, büyük bir güç haline gelmesi çok zordur. İç karışıklar ve coğrafyası nedeniyle Pakistan lider bir İslam ülkesi olamaz.

Başka büyük İslam ülkeleri de vardır elbette. Bunlardan en büyüğü 80 milyonluk nüfusuyla Mısır'dır ve sonra da 71 milyonluk **Türkiye** gelir. İran'ın nüfusu ise 65 milyondur.

Bu üç ülkeden Türkiye, yılda 660 milyar dolarlık milli geliriyle ekonomik olarak dünyada on yedinci sıradadır. İran yaklaşık 300 milyar dolarla yirmi dokuzuncu, Mısır ise yaklaşık 125 milyar dolarla elli ikinci sırada geliyor. Türkiye ekonomisi son beş yıldır, yüzde 5 ile 8 arasında büyüyor ki büyük ülkeler için en yüksek büyüme oranlarından biridir bu. İran iki yıllık durgunluktan sonra son beş yılda yine yüzde 6'nın üzerinde bir ekonomik büyüme sağladı ve Mısır için de aynı oran söz konusudur. Bu iki ülke de hızlı büyüyor ama Türkiye'nin durumu daha iyi denebilir. Avrupa ülkeleriyle kıyaslandığında, Türkiye halen en büyük yedinci ekonomi ve çoğundan hızlı büyüyor.

Fakat ekonomik büyüklük her şey demek değil elbette. Bu ülkeler içinde tutumu en saldırgan görülen ülke İran'dır ama bu aslında onun temel zayıflığıdır denebilir. İran bir Arap ülkesi değildir, rejimini ABD'ye, Sünni Müslümanlara ve İran karşıtı Araplara karşı korumak isterken fazla iddialı gibi görünüyor. Bu nedenle de ABD İran'a tehlikeli bir İslam ülkesi olarak bakıyor.

İran, bölgesinde ekonomik bir güç olmaya çalışırken, bir yandan da muhtemel bir ABD saldırısına karşı hazır olmak zorundadır ki bu da kaynaklarını bölmek anlamına geliyor. İran henüz bölgesel bir güç olabilecek kadar güçlü değildir, gücünü sürekli olarak dağıtmak zorunda kalıyor.

Mısır, Arap dünyasının lideridir ve hep öyle olmuştur. Bu liderlik durumu Cemal Abdel Nasır iktidarında sağlandı. Ekonomisi, dar görüşlülüğü ve tecrit edilmiş haliyle Mısır'ın bölgesel bir güç haline gelmesi zordur. Bölge Türkiye, ABD ya da Rusya gibi ülkelerin etkisi altına girebilir.

Türkiye, farklı bir ülkedir. Sadece büyük ve modern bir ülke değil, aynı zamanda bölgenin en büyük ekonomisidir. İran'dan çok daha büyük bir ekonomisi vardır ve tüm İslam dünyasının en modern ekonomisidir. Daha da önemlisi, Avrupa, Orta Doğu ve Rusya arasında kalan topraklara sahiptir.

Türkiye tecrit edilmiş bir ülke değildir, pek çok farklı yöne doğru hareket edebilir. Daha da önemlisi, ABD ile dost bir ülkedir ve ABD tehdidiyle karşı karşıya değildir.

Türkiye Birinci Dünya Savaşı'na kadar büyük bir imparatorluktu. İmparatorluktan sonra nüfusu Müslüman olan laik bir devlet olarak ortaya çıktı. Türkiye 1918'e kadar dünyanın en güçlü Müslüman ülkesiydi, zirvede olduğu on dördüncü ve on altıncı yüzyıllar arasında çok genişledi ve iyice güçlendi.

Türkiye on altıncı yüzyılda Kuzey Afrika, Doğu Akdeniz, güneydoğu Avrupa, Kafkaslar ve Arap Yarımadasını kontrol altına alan büyük bir Akdeniz gücü haline geldi.

Türkiye, halkı Müslüman ama rejimi laik ve bu rejimi hem iç ve hem dış saldırılara karşı koruyacak kadar güçlü bir silahlı kuvvetlere sahip olan bir cumhuriyettir. Günümüzde sağcı bir hükümet tarafından yönetilmektedir. Fakat ABD'nin 2003'de Irak'a girmesinden sonra İslam dünyasının dağılmış durumuna bakarsak, bölgenin en önemli ekonomik gücü olarak Türkiye'yi görürüz.

MEKSİKA

1950'de biri çıkıp yarım yüzyıl sonra dünyanın ikinci ve üçüncü ekonomik güçlerinin Japonya ve Almanya olacağını söyleseydi ona gülerlerdi. 1800'de ABD'nin 1900 yılında bir dünya gücü olacağını söyleyen kişiye inanan da çok olmazdı. Her şey değişiyor ve hiç beklenmeyen şeyler olabiliyor.

Bu nedenle 2007'de Meksika'nın, Avustralya'nın biraz gerisinde, dünyanın büyük ekonomileri arasında on beşinci durumda olduğunu bilmek önemlidir. Kişi başına düşen gelir önemlidir ama uluslararası güç olmak için ekonominin toplam büyüklüğü daha büyük önem taşır.

Meksika'nın 1950'de yaklaşık 27 milyon olan nüfusu elli yılda yaklaşık 100 milyona çıktı ve 2005'de 107 milyon oldu. Ülkenin hem Atlantik, hem de Pasifik Okyanusu'na sahilleri ve ABD ile uzun bir sınırı vardır. Günümüzde ise Meksika toplumu ve ekonomisi ABD'ye bağlıdır. Meksika'nın stratejik konumu ve ülke olarak gittikçe artan önemi, onu potansiyel bir fay hattı haline getirmektedir.

Meksika toprakları 1835-1836 Teksas devrimiyle başlayarak ABD'nin eline geçmeye başladı ve 1846-1848 Meksika-ABD savaşıyla istila tamamlandı.

ÖZET

ABD ve Cihat Taraftarları arasındaki savaşın sona ermesinden sonra yeni meydan okumalar aranır, belli başlı iki noktaya bakmak gerekebilir. Meksika ve Türkiye henüz küresel rol oynayabilecek durumda değildir ve Avrupa'da kendi içine kapanmış ve ayrılmış olarak yaşamasını sürdürecektir. Bu durumda ortada iki fay hattı olarak Pasifik ve Avrasya kalır ki bu da 2020 yılına kadar Çin ve Rusya sorun olabilecek anlamına gelir. Aynı dönemde Japonya da sorun çıkarabilir ama bu daha çok Çin'in durumuna bağlı olacaktır. Bu nedenle, hangi fay hattının daha önce kırılacağını tahmin edebilmek için, Çin ve Rusya'nın jeopolitik durumlarının incelenmesi ve hangisinin önümüzdeki dönemde ABD ile sorun yaşayabileceğinin tahmin edilmesi gerekir.

Gelecekte Çin ve Rusya'dan hangisi ABD'ye baş kaldıracak şekilde davranacaktır acaba? Görülen odur ki, herhangi bir taraf ABD'nin Avrasya'daki çıkarlarına karşı tavır almadıkça, ABD sorun çıkarıcı taraf olmayacaktır. Bu nedenle, gelecekle ilgili durum analizi yapabilmek için Çin ve Rusya'nın davranışlarını yakından izlemek gerekir. Önce herkesin ciddiye aldığı bir güç olan Çin'le işe başlayabiliriz.

ÇİN 2020-KÂĞIT KAPLAN

Son otuz yılda Çin ekonomisi çok büyüdü ve ülke önemli bir güç haline geldi. Fakat bu otuz yıl içindeki büyüme elbette bunun sonsuza kadar devam edeceği anlamına gelmez. Yani Çin'in bu oranda büyüme hızı gittikçe düşecek ve büyüme hızı düşünce de ülkede sosyal ve siyasi sorunlar ortaya çıkacaktır. Ben Çin'in gelecekte büyük bir dünya gücü olacağı görüşüne katılmıyorum.

Coğrafyası nedeniyle Çin'in aktif bir fay hattı olması pek mümkün değildir. O bölgede çatışma çıkarsa Çin saldırgan taraf olmaktan ziyade, onun zayıflığından yararlanan diğer güçlerin kurbanı olabilir.

Çin her şeyden önce bir karasal ülkedir. Etrafında denizler yoktur, ama geçilmesi çok zor, geniş ve onu dünyanın geriye kalan kısmından tecrit eden engebeli topraklarla çevrilidir. Çin nüfusunun büyük bölümü kıyıda bin mil içeriye kadar olan topraklarda, ülkenin doğudaki üçte birinde yaşar ve ülke topraklarının üçte ikisinde nüfus çok azdır.

Çin tarihinde sadece bir kez, on ikinci yüzyılda Moğollar tarafından işgal edilmiş ve ondan sonra şimdiki sınırlarının dışına çıkmamıştır. Tarihine bakılırsa Çin saldırgan değildir ve dünyanın geriye kalan ülkelerine yeterince yaklaşmaz.

Çin 1949'dan Mao'nun ölümüne kadar birlik içinde, güçlü bir hükümet tarafından yönetildi ama tecrit edilmişlikten ve fakirlikten kurtulamadı.

Çin yirmi birinci yüzyılın başında, belirsiz bir dengeleme hareketi yapma konusunda kumar oynuyor. Tahminlere göre, Çin yönetimi kıyı bölgelerinin zenginliğini fakir iç bölgelere götürmeyi ve bunu yaparken de kıyı halkının direnmeyeceğini ve iç bölgelerde de gerginlik yaşanmayacağını düşünüyor.

Çin aslında şimdi özel mülkleri, bankaları ve tüm diğer askeri harcamalarıyla bir kapitalist ülke görüntüsü veriyor. Fakat sermaye oluşumu piyasa tarafından oluşturulmadığı için de tam olarak kapitalist sayılmıyor. Asya tarzı aile sistemleri, sosyal bağlantılar ve komünist sistem ilişkileri içinde, kredilerin çoğu hatır için ve iş hayatı dışındaki kişilere veriliyor. Bunun sonucu bunların çoğu geri ödemesiz, batık kredi oluyor. Bu borçların düşük maliyetli ihracatlarla sağlanan çok yüksek büyüme

oranlarıyla kapatılmasına çalışılıyor. Bu bir Doğu Asya sorunudur ve bu konuda Japonya örneği önemlidir. Japonya 1980'lerde bir ekonomik süper güç olarak görülüyordu.

Dışarıdan bakıldığında Japon ekonomisi büyüyor, ucuz fiyatlarla yabancı şirketler satın alıyordu. Japon şirketleri Amerikan şirketleri gibi yüksek kazanç peşinde değillerdi, ama gelecekte güç duruma düşeceklerini hiç düşünmediler. Japon şirketleri Japon bankalarının ucuz kredileriyle ayakta duruyor ve ucuz ihracatla para akışını sürdürmeye bakıyorlardı.

Sonuçta borçlar çok büyüdü ve bunların sadece ihracatla ödenebilmesi imkânsız hale geldi. Japon bankaları çökmeye başladı ve hükümet desteğiyle kurtuldular. Ekonomik büyüme durdu, piyasa çöktü. Kriz 1990'ların başlarında gelmesine rağmen pek çok Batılı Japon ekonomisinin uzun zaman kendine gelemeyeceğini anlayamadı. Onlar hâlâ 1990'ların ortasındaki Japon ekonomik mucizesinden söz ediyorlardı.

Japonya'da 1990'larda geri dönmeyen kredilerin miktarı benim tahminime göre milli gelirin yaklaşık yüzde 20'si kadardı. Çin'de ise bu yaklaşık yüzde 25'tir ama ben bunun yüzde 40'a yakın olduğunu düşünüyorum.

Çin ekonomisi sağlıklı, canlı gibi görünüyor ve büyüme hızına bakarsanız hayretle düşersiniz. Fakat büyüme, incelenecek olan sadece bir faktördür. Önemli olan, bu büyümenin kazançlı olup olmadığıdır. Çin'de büyümenin büyük kısmı gerçekçidir ve bankaları tatmin edecek kadar para üretir. Fakat bu büyüme aslında ekonomiyi güçlendirmez. Ve büyüme örneğin ABD'deki ekonomik durgunluk nedeniyle yavaşlarsa tüm yapı aniden çökebilir.

Asya'da yeni bir hikâye değildir bu. Japonya 1980'lerde bir büyüme makinesiydi ve bazıları bu ülkenin ABD'yi geride bırakacağını söylüyorlardı. Fakat aslında Japon ekonomisi hızla büyürken, büyüme oranları tutarsızdı. Büyüme hızı yavaşlayınca Japonya büyük bir bankacılık krizi yaşadı ve bundan ancak yirmi yıl sonra kurtulabildi. Yine bunun gibi, 1997'de Doğu Asya ekonomisi çöktünce herkes çok şaşırды, çünkü bu ekonomiler çok hızlı büyüyorlardı.

Çin son otuz yılda çok gelişti. Böyle yüksek büyüme oranlarının sürekli görüleceği fikri aslında ekonomi prensiplerine aykırıdır. Büyümekte olan ekonomilerde durgunluk ve çöküş de her zaman beklenmelidir.

Japonya sorununu çözmek için büyüme hızını düşürdü. Japonya bunu zorluk çekmeden yapabilecek siyasi ve sosyal disipline sahipti. Doğu Asya ise bu sorunu iki şekilde çözdü. Güney Kore ve Tayvan gibi ülkeler sert önlemler aldılar ve eskisinden daha güçlü oldular, ama onların güçlü hükümetleri vardı ve bunu yapabildiler. Endonezya gibi bazı ülkeler ise krizi çözemediler.

Çin'in sorunu siyasidir ve Çin ideolojisiyle değil, para gücüyle ayakta durmaktadır.

Çin rejimi iki büyük sütun üzerinde durur. Bunlardan biri Çin'i yöneten muazzam bürokrasi çarkı, ikincisi de devletin ve Komünist Partinin koruyucusu ve uygulayıcısı olan silahlı kuvvetlerdir. Üçüncü sütun olan Komünist Parti ideolojik prensipleri yok olmuştur.

İdeolojik çöküşten halk kadar devlet, parti ve güvenlik sistemi de aynı derecede etkilenmişlerdir.

Son otuz yılda sağlanan olağanüstü büyüme Çin ekonomisinde büyük dengesizlikler yarattı ve bunların düzeltilmesi gerekiyor. Çin bir noktada diğer Asya ülkeleri gibi yeni bir ayarlamaya gitmek zorundadır.

JAPONYA DEĞİŞİMİ

Japonya dışarıdan da göç almak istemez, yabancılara vatandaşlık hakkı tanımaz ve yabancı işçiler oraya pek gitmezler. Japonya'da çalışıp yaşayan Koreliler Japon vatandaşı değillerdir. Yaşam boyu orada yaşasalar bile üzerinde "Koreli" yazılı izin belgeleriyle kalırlar orada.

Çin'de ücretler çok düşüktür ama Çinliler göç almayan Japonya'ya gidemediği için Japonlar Çin'e giderler.

Japonya yaklaşık 2020'de, Çin'deki Japon yatırımlarını kendi lehine döndürmek için Çinli ortaklarını da bu mücadelenin içine çekecektir. Kıyı şehirleri Japon yatırımlarını çekmek için

birbirleriyle rekabet ederken Pekin baskısına ve milliyetçilik ideolojisine direneceklerdir. Fakat Çin'in iç bölgeleri Japon yatırımlarından yararlanamayabilir.

Çin ekonomisinin kendi iç baskıları ve toplumu, ülkede çözümü kolay olmayacak büyük sorunlara neden olacak ve hükümet dış politikaya ayıracak zaman bulamayacaktır. Çin yabancı güçlerle başa çıkmaya çalışırken, sınırlarını genişletmek aklına bile gelmeyecek, ancak kendini savunma durumunda kalacaktır.

RUSYA 2020-YENİ UYUM

Rusya geniş toprakları ve kalabalık nüfusuyla büyük bir ülkedir. Avrupa ülkelerinden daha fakirdir ama toprak ve doğal kaynaklar açısından oldukça zengindir. Bu nedenle Avrupalı güçler de doğuya doğru açılmak ve onun zenginliğinden yararlanmak için fırsat ararlar. Ama tarihte Rusya topraklarına giren Avrupalı güçler sonunda hüsrana uğramışlardır. Rusya'ya yenilmeseler bile, savaşta bitkin ve zayıf düşmüş, başka güçlerin etkisinde kalmışlardır.

Rusya Federasyonu 1990'larda parçalansaydı ve bölgede küçük devletler kurulsaydı, Rus gücü ve tehdidi ortadan kalkmış olurdu. ABD, Avrupa ve Çin Rusya'ya karşı birleşselerdi, Rusya sorunu diye bir şey kalmazdı. Fakat yirminci yüzyıl sonunda Avrupa zayıftı, bölünmüştü, Çin tecrit edilmiş, kendi iç sorunlarıyla uğraşıyordu ve Amerikalılar da 11 Eylül 2001 terörist saldırısından sonra Müslüman teröristler sorununu çözmeye çalışıyordu. ABD bu yüzden bu konuda harekete geçemedi. Rusya da durumu görünce karşısındaki tehdidi sezdi ve önlem almaya başladı. Rusya parçalanmadığı için, Rus jeopolitik sorunu bir süre sonra yine ortaya çıkacaktır ve Rusya şimdi enerji toplama aşamasındadır.

Rusya sınırlarını batıya doğru ne kadar ilerletirse, istilacılar Moskova'dan o kadar uzaklaşacaklardır. Bu nedenle Rusya kuzey Avrupa'da batıya doğru açılmak isterken, Avrupa da doğuya doğru genişlemek ister.

Rusya çok geniş topraklara sahip, ama ülkede taşıma ve ulaşım sorunu tam olarak çözümlenmiş değil ki bu da stratejik bir sorun oluşturuyor. Rus topraklarına bir yönden saldırı olsa Rus ordusu ulaşım konusunda büyük sorunlar yaşayacaktır. Birliklerin değişik cephelere ulaşımı zor olacak ve Rusya bu durumda hemen tüm cephelerde önceden kuvvet bulundurmamak durumunda kalacaktır. Ordunun bu durumu Rusya üzerinden büyük bir ekonomik yüküdür. Sovyetler Birliği döneminde de yaşandı bu sorunlar.

Ruslar yüzyıldan beri Avrupa'ya yetişebilmek için sanayileşme yoluyla ülkelerini modernize etmeye çalıştılar ama bunu başaramadılar. Rusya 2000'li yıllarda stratejisini değiştirdi. Ruslar geçmişte denedikleri endüstriyi geliştirme fikrinden vazgeçerek, doğal kaynaklar, özellikle de enerji, mineraller, tarım ürünleri, kereste ve değerli metaller ihracatına yöneldiler. Doğal kaynaklar üretiminde el emeği sanayide olduğu kadar fazla olmadığı için, Rusya nüfus azalmasının da zararını pek fazla hissetmedi.

Avrupa'nın enerji ihtiyacı fazla olduğu için, Rusya uluslararası sistemde de kendine destek buldu. Enerji nakli için boru hatları kurarak Avrupa'nın doğalgaz ihtiyacını karşılarken, kendi ekonomik sorunlarını çözmeye başladı ve ayrıca Avrupa'nın da kendisine bağımlı olmasını sağladı.

Rusya gelecek on yılda, en azından geçmişle kıyaslandığında yeterince zengin olacaktır ama topraklarını savunmak için de güçlü olması gerekir. Bu nedenle kazandığı paraların bir kısmını silahlı kuvvetlerini güçlendirmek ve tampon bölgelere sahip olmak için harcayacaktır.

Eski Sovyetler Birliği'ne dahil olan ülkeler aslında gidecek başka yerleri olmayan ülkelerdi. Bölgede eski ekonomik bağlar hâlâ devam ediyor ve şimdi enerji ihraç eden Rusya bu ülkeleri kendine daha çok bağımlı kıldı. Avrupa'ya yönelmiş olan Ukrayna yine de Rusya ile ekonomik ilişkilerine devam etmek durumunda. Rusya'nın enerjisine ihtiyacı var ve Rus ordusunun baskısını da üzerinde hissediyor.

Rusya'nın bölgedeki etkisi önümüzdeki beş ile on yıl içinde hiç kuşkusuz artacaktır ve bu bölgeyi Kafkaslar, Orta Asya ve Baltıkları da içine alan Avrupa bölgesi olarak üçe ayırabiliriz.

KAFKASLAR

Kafkaslardan geçen Türkiye-Sovyetler sınırının Rusya tarafında şimdi hepsi bağımsız olan Ermenistan, Gürcistan ve Azerbaycan cumhuriyetleri vardır.

Rusya ve Türkiye sınırı dolaylı olarak Kafkaslardan geçtiği için, savunma açısından iki ülke de bu konuda sorun yaşamazlar. Bölgedeki sert ve engebeli arazi koşulları savunmayı oldukça kolaylaştırır. Fakat Ruslar Kafkaslardaki pozisyonlarını kaybederek kuzeydeki ovalara çekilmek zorunda kalırlarsa durumları güçleşir.

Küçük devletlerin yaşadığı dağlık bölgelerde her zaman olduğu gibi, bu bölgede de sorunlar devam ediyor. Örneğin Ermeniler Türkiye'yi yirminci yüzyıl başlarında Ermeni katliamıyla suçluyorlar ve korunmak için de Rusya desteği arıyorlar. Ermenistan-Gürcistan arasında sorunlar bitmiyor. Stalin bir Gürcü olmasına rağmen, Gürcüler Ermeniler kadar Rusları da sevmiyorlar. Ruslara göre, Gürcüler hem ABD yanlısı hem de topraklarından Çeçenlere silah götürülmesine izin veriyorlar. Azerbaycan Ermenileri sevmiyor ve bu yüzden İran ve Türkiye'ye yakın duruyor.

ORTA ASYA

Orta Asya, Hazar Denizi'yle Çin sınırı arasında kalan geniş bir alandır. Bölge halkı çoğunlukla Müslüman'dır ve Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra bu topraklarda sorunlar yaşanmıştır. Enerji kaynaklarının bol olduğu bölgenin ekonomik değeri oldukça büyüktür. Fakat bir başka büyük güç bölgeye el koyup onu kendilerine karşı üs olarak kullanmadıkça, Ruslar bölgeyle pek ilgilenmeyeceklerdir.

AVRUPA BÖLGESİ

Rusya'nın bu bölgedeki batı sınırında Estonya, Letonya ve Litvanya ile iki bağımsız cumhuriyet olan Belarus ve Ukrayna vardır. Bunların hepsi eskiden Sovyetler Birliği'ne ve Rus İmparatorluğu'na bağlıydı. Bu ülkelerin ötesinde yine eski Sovyet uyduları olan Polonya, Slovakya, Macaristan, Romanya ve Bulgaristan bulunur. Ruslar kendi ulusal güvenlikleri için Belarus ve Ukrayna'yı baskı altında tutmak durumundadır. Baltık ülkeleri de önemlidir ama onlar kadar değildir.

Ukrayna'nın NATO üyesi olması Rusya'nın çıkarlarına zarar verecektir. Ruslar bu olayda orduya hareket emri vermediler ama Ukrayna'da çok güçlü olan Rus istihbarat teşkilatını kullandılar, Rusya yanlısı doğu Ukrayna ile Avrupa yanlısı olan batı Ukrayna'yı birbirinden ayırıp Turuncu Devrimi baltaladılar. Ruslar bunu kolayca hallettiler.

Belarus daha kolay bir hedeftir, çünkü eski Sovyet cumhuriyetleri içinde en az gelişmiş ülkedir, merkezi, otoriter bir rejimle yönetilir. Ülke liderleri Sovyetler Birliği'ne bağlı kalmış, bir ara Rusya ile birlik kurmak istediklerini açıklamışlardır.

Belarus ve Ukrayna önümüzdeki beş yıllık süreçte Rusya'nın etki alanına girebilirler. Güneyde sınırları Kafkasya'da kalırken, Ukrayna korunacak, kuzey Avrupa sınırları ise Polonya ve Baltık ülkelerine dayanacaktır. Bu durumda kuzeyde en güçlü ülkenin hangisi ve kesin sınırların nerede olduğu tartışılacaktır. Gerçek hassas bölge ise Baltık ülkeleri olacaktır.

Baltık ülkeleri bir zamanlar Sovyetler Birliği'nin birer parçasıydılar. Sovyetler Birliği parçalanınca hepsi bağımsız devletler, sonra da NATO üyesi oldular.

Amerikalılar ise Orta Asya'dan çekildiler, Kafkaslarda dikkatli ama Baltık bölgesinden gerilemeyeceklerdir.

Polonyalılar hem Ruslardan ve hem de Almanlardan korkarlar. İki ülke arasında doğal savunma hatları olmadan kalmışlardır ve iki güçlü ülkenin endişesi altında yaşarlar. Rusya eğer Baltık ülkelerine yaklaşacak olursa Polonya elbette harekete geçecektir. Polonya nüfusu yaklaşık kırk milyondur. Küçük bir ülke değildir ve ABD'nin desteğini aldığına göre önemsiz de sayılmaz.

Rusya'nın temel stratejisi NATO'yu parçalamak ve Doğu Avrupa'yı tecrit etmek olacaktır. Bu stratejinin kilit ülkeleri ise Almanya ve Fransa'dır ki, bunlar Rusya ile aralarında skorun çıkmasını

istememezler ve özellikle Almanya Rusların doğal gazına muhtaçtır. Almanlar bu bağımlılığı azaltmak isterler ve belirli bir düzeye kadar bunu başarabilirler, ama doğal gaz ihtiyaçları asla sona ermeyecektir.

Ruslar dünyanın başka bölgelerinde ABD'ye baskı yapmaya çalışarak Avrupa bölgesinde engel olmaya çalışacaklardır. Örneğin İsrail-Filistin savaşı sürerken Ruslar Araplara askeri yardımı arttıracaklardır. Ruslar genelde ABD karşıtlarına desteği sürdürecektir.

İki tarafın sorunları 2020'de bir dünya sorunu haline gelebilir, ama Soğuk Savaş dönemi kadar kapsamlı olmayacaktır. Fakat Rusya her şeyden önce silahlı kuvvetlerini geliştirmek isteyecektir. Bu durumda geçmiş iki yüzyılda yaptığı gibi, daha ziyade askeri araştırma geliştirme harcamalarını arttıracak, var olan sanayisini büyütecek ve askeri olmayan ama değerli teknolojiler konusunda ABD ve diğer büyük ülkelerin gerisinde kalmamaya çalışacaktır. Fakat bu durumda, enerji satışlarından sağladığı gelirlerin çoğunu bu amaçla harcayacak, yeni teknolojilere yönelmeyerek askeri harcamalarını arttıracaktır.

ABD genelde düşmanlarını önce küçümseme, sonra da fazla önemseme eğilimi gösterir ve 2010'lu yıllarda yine Rusya üzerinde odaklanmaya başlayabilir ve bu süreç ilginç olabilir.

Eğer Rusya Baltık ülkelerini ele geçirir, Sırbistan, Bulgaristan ve Yunanistan gibi Balkan ülkelerinden müttefik kazanır ya da Slovakya gibi Orta Avrupa ülkelerini kendine çekebilirse, ABD ile aralarındaki rekabet büyür ve korkutucu hale gelebilir.

Avrupa'nın gerisi ne yaparsa yapsın, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Macaristan ve Romanya, Ruslara direnecek ve ABD ile her türlü dayanışmaya gideceklerdir. Bu kez sınır hattı Soğuk Savaş döneminde olduğu gibi Almanya'da değil, Karpat Dağları'nda olacaktır. Polonya'nın kuzey düzlükleri esas çatışma alanı olacak, ama Rus ordusu oraya kadar gelmeyecektir.

Rusya 1917'de ve tekrar 1991'de parçalandı. Ülke silahlı kuvvetlerinin 2020'den kısa süre sonra bir kez daha çökmesi beklenebilir.

AMERİKAN GÜCÜ VE 2030 KRİZİ

Amerika Birleşik Devletleri'nin güney sınırı boyunca bir duvar örülmüştür. Amaç yasadışı göçmenleri dışarıda tutmaktır. Bu şekilde ülkenin kendi vatandaşları işsiz kalmayacaktır.

ABD göçmen politikası yirmi birinci yüzyıl için geçerli olmayacaktır. Nüfus dalgalanması azalmıştır ve insanlar artık daha fazla yaşamaktadır. Bu dizi daha yaşlı bir nüfusa sahip olmaya götürmektedir ve böylece daha az genç nüfusa sahip oluruz. Bu, Birleşik Devletler'in 2020'den itibaren çalışan sıkıntısı çekeceği anlamına gelmektedir. Yirmi birinci yüzyılda, sorun göçmenleri sınırlandırmak idi. Yirmi birinci yüzyılda ise sorun yeterli göçmeni çekmek olacaktır.

Kabaca her elli yılda, Birleşik Devletler bir ekonomik ve toplumsal kriz ile karşı karşıya kalmaktadır. Kriz görünür olmadan önceki on yıl içinde sorun ortaya çıkmaktadır. Temel teşkil eden bir başkanlık seçimi bu on yılı izleyen dönem içinde ülkenin politik manzarası üzerinde değişiklik yapmaktadır. Kriz çözülmekte ve Birleşik Devletler'in yıldızı parlamaktadır.

Birleşik Devletler, kendi tarihi içinde bu tür dört tam döngüye sahip olmuştur ve şu anda beşincisinin yaklaşık yarısında bulunmaktadır. Bir süre 2008 finansal krizi hakkında düşünelim. Büyük ölçüde bir işletme döngüsünün rutin bir birikiminden kaynaklanmıştır. Ekonomi alanındaki saldırgan yukarı doğru dalgalanmalar sırasında, faiz oranları sorunlu olarak düşük kalmaktadır. Muhafazakar yatırımcılar artan risk olmaksızın ürün artışı arayışındadır.

2008 krizi konut fiyatlarının düşmesi ile tetiklenmiştir, hükümet finans sisteminin başka işlevlerine zarar vermemesi için bu kredileri garanti altına alarak müdahalede bulunmuştur.

Borç net değere karşı ölçülmektedir. Eğer siz bir dolar borç almışsanız ve bu eksi olarak net bir değere sahipse, eğer işinizi kaybederseniz sorun yaşarsınız. Eğer bir milyon dolar borç almışsanız fakat bu bir milyar dolarlık net değere sahipse, siz bir sorun yaşamazsınız. ABD ekonomisi yüzlerce trilyon dolarla ölçülen bir net değere sahiptir. Bu durumda, birkaç trilyon dolarlık bir borç krizi bunu yıkmayacaktır.

Bu durumda 2008 yılı krizi özsöl olarak daha önceki krizlerden farklı değildir. Ekonomi resesyon dönemlerinde de işleyişini sürdürür. Resesyonlar normaldir ve iş dünyasının yaygın parçalarıdır.

1970'lerin stagflasyonu ya da 1879'ların kısa, keskin krizleri artık uzakta kalmıştır ve 1930'ların sistematik çöküşünden farklıdır. 2020'li yıllarda kriz gerçekleşirken, bizler tarihsel bir dönüm noktası olan Büyük Buhran gibi bir kriz ile karşı karşıya kalmayacağız.

Amerikan tarihinin 250 yılı boyunca emek hiçbir zaman bir sorun olmamıştır. Nüfus her zaman için artmıştır ve daha genç olan, çalışma yaşındaki kitleler yaşlı olanlardan daha fazla olmuştur.

2030 yılının krizi ise emeğin artık güvenilir bir bileşen olmaması durumundan kaynaklanacaktır. İkinci Dünya Savaşı sonrasında dalgalanan doğum oranı ve yaşam beklentisindeki artış geniş bir yaşlı nüfus yaratmıştır. Bu kesim çalışma dünyasından uzaktadır ve yalnızca tüketmektedir. Ve burada düşünülmesi gereken bir gerçek vardır: Toplumsal Güvenlik emeklilik yaşı altmış beştir. Erkeklerde ortalama yaşam süresi ise altmış birdir. Bu Toplumsal Güvenliğin ödeme yapmamak üzere kurulmuş olduğunu ortaya koymaktadır. Yaşam beklentisindeki dalgalanmalar emekliliğin matematiğini tamamen değiştirecektir.

Çalışanlar artık emeklileri destekleyemeyeceklerdir. Evlerinde oturan ve emeklilik fonundan yararlanan bu emekliler hâlâ yüksek oranlarda tüketmeye devam edecektir. Bunun sonucunda, çalışanlar kendi taleplerinin yerine getirilmesini isteyeceklerdir.

Emekliler iki gruba bölünecekler. Onların şanslı ve akıllı olanları daha önceden edinmiş oldukları malları satarak geçinmelerini sağlayacaklardır. İkinci grup emeklilerin ise satacak malları yoktur. Sosyal güvenlik, en iyi koşullar altında, insanları sefil bir yoksulluğa terk edecektir.

2024 ya da 2028 yılında başkan seçilecek kişi önemli bir sorun ile karşı karşıya kalacaktır. Carter'ın yapmaya çalıştığı gibi, stagflasyon sorununu çözmek için Roosevelt'in ilkelerini kullanacaktır. Bu durumu daha da kötü yapacaktır, bu dönemdeki son başkan Reagan'ın çözümünü kullanacaktır, bu yatırım sermayesi yaratmak için zenginlerden vergi kısıntısına girmek olacaktır. Vergi kesintileri işgücü sıkıntısının en yoğun olduğu zamanlarda yatırımların artmasını sağlayacaktır, bu durumda emeğin fiyatı artacaktır ve döngü daha da kötüye gidecektir.

Nasıl ki daha önceki krizler emsalsiz ise, 2020'li yıllarda yaşanacak kriz de emsalsizdir.

2009 yılında yaşanan durum göz önünde tutulduğunda, 2030 yılında ileri ülkelerin göçmen arayışı içinde olacaklarını hayal etmek biraz uçuk gelebilir fakat mevcut nüfus durumu ve ekonomi işleyişleri düşünüldüğünde olacak olan şey budur. Amerika Birleşik devletleri ve Avrupa ülkeleri bu konuda öne çıkan ülkeler olacaktır.

Amerika Birleşik Devletleri göçmenlerin rekabetçi faydalarından yararlanmak için onlara yeşil kart verme uygulaması başlatacaktır. Onların çalışma koşullarının iyileştirilmesi için işletmeler özel önlemler alacaktır.

İthal edilen emek iki sınıfın emeği olacaktır. Birisi doktorlar ve bakıcılar gibi yaşlı nüfusu destekleyebilen kişilerden oluşacaktır. Diğeri uzun dönemde emek kıtlığını ortadan kaldırmak için üretkenliği arttıracak teknolojiler geliştirecek kişilerdir. Bu durumda fizik bilimleri, mühendislik ve sağlık sektöründe uzmanlaşmış olan profesyoneller en fazla aranan çalışanlar olacaktır.

Göçmen akınları 1880-1920 döneminde yaşanan gibi bir akın olmayacaktır fakat herhangi bir göçmen dalgasından çok daha hareketli olacaktır. O Amerika Birleşik Devletleri'nin kültürel karakterini değiştirecektir. Onlar ister Hindistan'dan isterse Brezilya'dan gelmiş olsun, onların çocukları bir Amerikalı olacaktır ve Amerikan tarihinin bir topluluğu olacaklardır.

YENİ BİR DÜNYA ORTAYA ÇIKIYOR

Rusya'nın 2020'li yılların başlarında çökmesi bir bütün olarak Avrasya'yı kaos içinde bırakacaktır. Rusya federasyonu parçalarını bir arada tutmak için uğraş verecek fakat başarılı olamayacaktır. Moskova tarafından ortaya konan yük taşımamaya boyuttur. Sovyetler Birliği'nin daha önceki çöküşünde Rus ekonomisini kontrol altında tutan oligarşiler, 2020'lerdeki çöküşle birlikte kendi yollarına giden bölgesel liderler konumuna geleceklerdir. Aslında, Çin sınırının her iki tarafındaki parçalanma Kazakistan'dan Pasifik'e kadar uzanmaktadır. Bu bölgede sınırlar anlamsız olmaya başlamıştır.

Amerika Birleşik Devletleri'nin bakış açısından bakıldığında, bu muhteşem bir sonuçtur.

Avrasya bir "kaçakçı cenneti" olacaktır. Bölgenin çevresindeki ülkeler için kaçakçılık yapma konusunda olağanüstü fırsatlar olacaktır. Bu geniş bölge kaynak, işgücü ve uzmanlık konusunda zengindir. Merkezi otoritenin çökmesi bu durumun avantajını kullanmak isteyen ülkeler için bir fırsata dönüşecektir.

Üç ulus bu durumun avantajını kullanmak için özellikle şanslı konumda bulunmaktadır. İlk olarak, Japonya Rusya'nın deniz kıyısı bölgesi ve doğu Çin bölgesinde oluşan fırsatları değerlendirecektir. İkinci olarak, Türkiye Kafkaslardan kuzeye doğru ve potansiyel olarak daha ötesine bir baskı konumunda olacaktır. Son olarak, içlerinde Macaristan ve Romanya olmak üzere Doğu Avrupa ülkelerinin müttefikliği, yönlendiricisi Polonya olarak bu durumu bir fırsat olarak kullanacaklar ve gelecekteki Rus devletlerine karşı kendilerini korumak için eski sınırlara dönüş yapacaktır. Hindistan, geniş boyutuna karşın, bu oyunun içinde olmayacaktır.

2020'li yıllardaki bu etkinliğin Amerikan bakış açısı destekleyici olacaktır. Doğu Avrupa, Türkiye ve Japonya Amerika Birleşik Devletleri'nin müttefiki olacaktır. Türkiye ve Japonya bu noktada yetmiş beş yıl, Doğu Avrupa otuz yıl boyunca müttefik olmuşlardır.

ASYA

Japonya 2010'lu ve 2020'li yıllarda Çin bölgesi üzerindeki egemenliğini arttıracaktır. Tarihsel olarak, Japonya işgücü gereksiniminin yanı sıra başka bir çıkara daha sahiptir, bu ham madde erişimidir. Japonya dünyanın ikinci en büyük ekonomisidir fakat kullandığı ham maddenin neredeyse tamamını ithal etmektedir. Bu, Japonya için tarihsel bir durumdur ve 1941 yılında Amerika Birleşik Devletleri ile savaşa girmesinin nedenlerinden biri budur. Pek çok insan Pearl Harbor saldırısından önce Japonların içsel olarak bölünmeler yaşadığını bilmez. Bazı Japon liderleri Japonya'nın ihtiyacı olan ham maddenin sağlanması için Sibirya'nın istila edilmesi konusunu tartışmaya açmışlardır. Bu, Amerika Birleşik Devletleri'ne saldırmaktan daha az riskli olacaktır.

2020'li yıllarda, Japonya enerji sorunlarıyla karşı karşıya kalacaktır ve Basra Körfezi'ne bağımlı olmayı sürdürecektir. Bu da dolaylı olarak Amerika Birleşik Devletleri'ne bağımlı olunması anlamına gelecektir.

Japonya ham madde tehdidini aşmak için etrafındaki ülkelerin kaynaklarına saldırmaktan çekinmeyecektir. Japon toplumsal kültürü endüstrileşmeye rağmen kendisini korumasını bilmiştir. 1980'li yıllardan itibaren hızlı bir endüstrileşme sürecine girmesine rağmen endüstri öncesi sahip olduğu kültürü korumasını bilmiştir.

Çin merkezi hükümeti yıllar boyunca anti-Japonya propagandası yapmış olarak, Japonları Çin ulusunun bütünlüğüne kast eden bir millet olarak gösterecektir. Çin bölgeleri kendi kendilerine başka yabancı güçlerle müttefiklik içinde olacaklardır ve kendi karşıt güçleri üzerinde egemenlik kurmaya çalışacaklardır. 2020'li ve 2030'lu yıllarda, Çin ve Rusya kendi çıkarlarını korumak için Japonya ile mücadele etmek durumunda kalacaktır.

Gelişen Japonya'nın etki alanının tam ortasında 2030'dan önce birleşmesi beklenen Kore bulunmaktadır. Birleşik bir Kore yaklaşık yetmiş milyonluk bir nüfusa sahip olacaktır. Bu rakam

Japonya'nın nüfusundan pek de az değildir. Güney Kore şu anda dünyada ekonomik olarak yirminci sırada bulunmaktadır ve 2030'dan sonra birleşme gerçekleştiğinde daha yüksek bir yere gelecektir.

2040'lı yıllarda, Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya derin bir çıkar çatışması içinde olacaktır. Amerika Birleşik Devletleri Seul ve Pekin ile müttefiklik içinde olacaktır, onların tümü artan Japon gücü hakkında endişelenen merkezler olacaktır. Kendi etki alanlarında Amerikan müdahalesinden çekinen Japonlar zorunlu olarak kendi askeri güçlerini arttırma yoluna gireceklerdir.

TÜRKİYE

2020 yılına kadar olan Rusya-Amerikan çekişmesi sırasında, Kafkasya'da bir kriz olacaktır. Rus ordusunun Türkiye sınırlarına kadar dayanması Türkiye'de büyük bir kriz yaratacaktır. Daha sonrasında Rusya'nın parçalanmasıyla, Türkler 2020 yılları dolaylarında kaçınılmaz olarak stratejik kararlar vereceklerdir.

2020 yılında Türkiye dünyadaki ilk on ekonomiden biri olacaktır. 2007 yılında zaten on yedinci büyük ekonomidir ve sürekli gelişim göstererek 2020 yılında bunun sonucunu almış olacaktır. Aslında Türkiye herhangi bir Avrasya ülkesinin en güçlü jeolojik yerleşimlerinden biri olmanın avantajını yaşamaktadır. Türkiye Arap dünyasına, İran, Avrupa, eski Sovyetler Birliği ülkeleri ve her şeyden önce Akdeniz'e açılımı olan bir ülkedir. Türk ekonomisinin gelişiminin nedenlerinden biri Türkiye'nin bölgesel ticaretin merkez noktasında olmasıdır. Ülke aynı zamanda üretim gücü ile öne çıkmaktadır.

Yüzyıllardır ekonomik ve askeri açıdan büyük bir varlık gösterememiş olan İran güneydoğuda uzanmaktadır. Kuzeybatıda, Türkiye'nin tarihsel düşmanı olan Yunanistan'ın da dahil olduğu Balkan Yarımadasında sürekli olarak bir kaos vardır.

2020 itibarıyla Arap Yarımadası düşüş içinde olacaktır. Çünkü petrol rezervlerinde çok büyük düşüşler yaşanmış olacaktır.

Ruslar Türkiye'yi kısaç altına almaya çalıştıkları gibi, bu bölgeyi de etki alanları içinde tutmak isteyeceklerdir. Bulgaristan, Sırbistan ve Hırvatistan da onlara karşı bir tutum içerisinde olacaktır. Bunlar Türkiye'nin dikkatini dağıtacak konular olacaktır. Türkiye'nin çevresinde genel bir istikrarsızlık havası hakim olacaktır.

İslam dünyası bir araya gelme konusunda başarısız girişimler içinde olacaktır. O bir Müslüman güç tarafından egemenlik altına alınacaktır. Tarih boyunca Türkiye, İslam dünyasını bir arada tutan bir imparatorluk yapısının başlıca ulusu olmuştur. Moğol istilasından on üçüncü yüzyıla kadar böyle bir süreç yaşanmıştır.

Türkiye, Japonya'dan bile daha fazla olarak Ruslarla karşı karşıya kalma konusunda kritik öneme sahip bir ülke olacaktır. İstanbul Boğazı, Ege Denizi'ne ve Karadeniz'i birbirine bağlayan geçit, Rusların Akdeniz'e açılmasını engellemektedir. Türkiye tarihsel olarak Boğazları kontrol altında tutmaktadır ve bunun sonucu olarak Türkiye bir kuvvet olarak onların çıkarına zarar vermektedir.

Sonuç olarak, Türkler Amerika'nın, Rusya karşıtı stratejisi içinde önemli bir araç görevi göreceklerdir. Türk donanması Rusların Akdeniz'e açılma ve kuzey Afrika'da bir macera yaşamalarına engel teşkil edecektir. Amerika Birleşik Devletleri ayrıca Türk ekonomik gelişimini cesaretlendirmek için her şeyi yapacaktır. Sonunda Ruslar çöktükleri zaman, Türkler bir yüzyıl boyunca sahip olmadıkları bir konumda olacaklardır.

Doğal olarak Arap dünyası Türkiye'nin yeniden oluşan gücü ile bazı sorunlar yaşayacaktır. Arap Yarımadası düşüş dönemine girmiştir ve kendi güvenlikleri ve ekonomik yapıları için Türkiye ile yakın bağlar kurmak durumundadırlar.

ABD yalnızca bölgesel rakipler değil küresel rakipler de istemez. ABD bir dönem sonra Türkiye'ye bu açıdan bakmaya başlayacaktır. 2020'li yıllarda ABD-Türkiye ilişkileri gitgide artan bir şekilde huzursuzluk yaratıcı bir boyuta dönüşecektir. Amerika Birleşik Devletleri'nin Türkiye algılaması belirgin bir şekilde değişecektir. 2030'lu yıllarda ABD Türkiye'yi bölgesel çıkarları için bir tehdit olarak göreceklerdir. Buna ek olarak, Türkiye'de ideolojik bir değişim olabilir. Osmanlı İmparatorluğu'nun

yıkılmasından beri seküler bir yapı içinde olan Türkiye dine karşı daha esnek bir yaklaşım içinde olacaktır. Amerikan karşıtlığı sürecinde Türkiye İslam dünyasına biraz daha yakınlaşacaktır ve bir İslam süper devleti oluşturma girişiminde olacaktır.

Sonuç olarak, Amerika Birleşik Devletleri potansiyel bir İslam devleti olarak gördükleri Türkiye'ye karşı tavır içinde olacaklardır. Bu dönemden sonra ABD Türkiye'nin gücüne karşı önlem politikaları yürütecektir.

POLONYA

Amerika'nın Ruslarla karşı karşıya gelmesinin en hevesli katılımcısı eski Sovyet uydu ülkeleri, özellikle Polonya olacaktır. Polonya NATO aracılığıyla Avrupa'nın geri kalanının da desteğini alacaktır.

Rusların çöküşü Doğu Avrupalılara daha saldırgan bir yabancı politika izlenmesi konusunda hem fırsat hem de bir gereksinim ortaya çıkaracaktır. Rusya çökerken, Doğu Avrupa ülkeleri doğuya doğru kendi etkilerini ve güçlerini artırmaktadır.

2040 yılında Avrupa içinde güç dengesi sonuçta doğuya kayacaktır. Tüm Avrupa bir nüfus sorunu yaşayacak fakat Doğu Avrupa ABD'nin geleneksel olarak ittifaklarıyla oluşturduğu bir çeşit kompleks mali ilişkilerle bunu telafi edebilecektir.

2040 yılında, Fransa ve Almanya tarihi olarak önemini yitirmiş olacaktır. Nüfus krizleri ve Avrupa'nın jeopolitik açıdan yeniden tanımlanması arasında, Fransız ve Almanlar belirleyici bir an ile karşı karşıya olacaklardır. Eğer kendilerini savunmazlarsa, geleceklerini başkaları yazacak ve çöküşten güçsüzlüğe kayacaklardır. Ve bu güçsüzlük bir daha eskiye dönemeyecekleri jeopolitik bir sarmal olacaktır.

Varoluşsal çelişkiler içinde Fransa ve Almanya için temel sorun ABD olacaktır. Her ne kadar Doğu Avrupa yüzyılın ortasına doğru yükselişe geçse de, bu yükseliş ABD'nin desteği olmadan sürdürebilir bir şey olmayacaktır.

Şurası açık ki, Fransız ve Almanlar doğrudan Amerika'yı karşısına alacak ya da onu dışarıda tutacak pozisyonda olmayacaktır. Fakat ABD-Rusya çatışmasının sonunda, bölgedeki Amerikan çıkarı zayıflayacaktır. ABD'nin gücü yine de sürekli hareket halinde olacağından ve buraya dönük ilgisi de kısa olacağından, zayıf bir Amerikan varlığı gerçek olacaktır.

ABD'nin Avrupa'ya olan ilgisi Rusya'nın çöküşü ile azalabilir ve bu da Fransız-Alman gücüne kapı açabilir. Fakat bu geçici olacaktır. ABD, Japonya ve Türkiye ile ilişkilerinde bir krize girer ve bu daha da yoğunlaşır. Böylelikle ABD'nin Avrupa ilgisi yeniden ortaya çıkacaktır. Türkler 2020'lerde hareket etmeye başlayınca ABD Doğu Avrupa'yla gerçekten ilgilenecektir. Amerika'nın buraya olan ilgisi artacaktır. Ve bu Alman ve Fransız gücünün yeniden yükselişini engellemek için muhtemelen yeterli olacaktır.

ÖZET

Çin'in 2010'larda parçalanması ve Rusya'nın 2020'lerde dağılması Pasifik'ten Karpatlar'a kadar her yerde geniş bir boşluk yaratmıştır.

Japonya, Rus deniz sahasında hem de Çin topraklarında gücünü genişletecektir. Türkiye gücünü sadece Kafkaslara yaymakla kalmayacak, aynı zamanda kuzey batıya ve güneye doğru uzanacaktır. Doğu Avrupa güçlerinden oluşan koalisyonun lideri konumundaki Polonya doğuya doğru kayacak ve Belarus ve Ukrayna'ya girecektir.

2030'un sonunda, üç ülke güçlerini arttırmaya devam ederken, ABD bu durumdan rahatsızlık hissetmeye başlayacaktır. 2040'larda, kesinlikle saldırgan olacaktır. ABD için beşinci jeopolitik ilke Avrasya'ya egemen herhangi bir güce karşı çıkmaktır. Birden, aynı anda yükselen üç bölgesel hegemonya olacaktır ve bunlardan ikisi (Japonya ve Türkiye) önemli deniz güçleri olacaktır. Biri Pasifik'in kuzeybatısında ve diğer Akdeniz'in doğusunda. Her ikisi de uzayda önemli bir güç geliştirmiş olacaktır ve bir sonraki bölümde yüzyılın ortasında bunun nasıl yerinde olacağını göreceğiz.

2040'LAR: SAVAŞIN BAŞLANGICI

2040'da gündeme gelecek olan soru şu: Amerika Birleşik Devletleri ve dünyanın geri kalanı arasındaki ilişki nasıl olacak? Amerika, bir yandan, öyle güçlü olacak ki yaptığı her hareket dünyadaki herhangi birini etkileyecek. Diğer taraftan ise Amerika, özellikle de Rusya'nın gerilemesi ve Çin'in istikrarsızlaşmasının ardından öyle bir güce sahip olacak ki dikkatsiz davranabilecek.

2040 civarında, masadaki en çekişmeli konu, Pasifik Bölgesinin geleceği olacak.

Amerika Japonya'nın, deniz ve uzay temelli askeri sistemler de dahil, hızla büyüyen deniz gücü karşısında alarına geçecek. Hâlâ Basra Körfezi'nden petrol ithal eden Japonya ise Güney Çin Denizi ve Malaca Boğazı'ndaki gücünü giderek artıracaktır. Hipersonik füzeler ses hızından beş kat hızlı hareket edecekler.

Japonya, güneyden, özellikle de Pasifik ve Hint Okyanuslarının arasındaki yollarda bulunan Endonezya sularından gelebilecek potansiyel tehlikelere karşı deniz rotasını korumakla oldukça ilgilenenler.

Japonya, ayrıca ABD donanmasını batı Pasifik'ten uzak tutmak isteyecek. Bu amaca ulaşmak için üç şey yapacak. İlk olarak hipersonik gemi savarlar üretecek ana adalarına yerleştirecek ve Pasifik'in derinliklerini vurabilecek kapasiteye sahip olacak.

Amerika'nın politikası ise her zamanki gibi karmaşık ve birçok faktörden etkilenmiş olacak. 2010 ve 2020'lerde, Rus şahlanışını tehdit eden güçlü bir Çin fikri, Amerikan istihbaratı ve askeri topluluklarında bir takıntı halini alacak. 2030'da ise bu korku, eski politikaların hiçbir zaman değişime uğramadığı ya da ölmediği Dışişleri'nde bir saplantı halini alacak. 2040'a doğru Washington ile Pekin arasındaki ilişkiler, Japonya'yı çokça rahatsız ederek yakınlaşacaktır.

TÜRKİYE

Bu arada Türkiye, Rusya geriledikçe, kararlılıkla kuzeye, Kafkaslara doğru ilerleyecek. Türk etkisi kaçınılmaz olarak kuzeye doğru yayılacak, Kafkasları aşarak Rusya ve Ukrayna'ya ulaşacak ve siyasi olarak istikrarsız olan Don ve Volga havzalarında kendisini öne sürerek oradan da doğuya, Rusya'nın tarımsal kalbine doğru ilerleyecek. Müslüman Türkiye, Müslüman Kazakistan'ı etkileyecek, Türk gücünü Orta Asya'ya yayacak. Karadeniz, bir Türk gölü haline gelecek, Kırım ve Odesa, Türkiye ile ticaretini önemli oranda artıracak. Bu bölgede yoğun Türk yatırımları olacak.

Rusya zayıflayıp geri çekilirken arkasında Doğu Akdeniz'den Afganistan'a kadar uzanan bir istikrarsız bölge bırakacak. Türkiye'nin İran'la ilişki kurma hevesi olmayacak ve bu ülkeyi izole ve yalnız bırakmaktan oldukça hoşnut olacak. Ancak Suriye ve Irak'taki istikrarsızlık Türk çıkarlarını doğrudan etkileyecek. Özellikle de Kürtler bir kez daha kendi devletlerini kurmayı düşünürlerken... Suriye ve Irak, Rus desteği çekilince zayıf ve iç çatışmalar yüzünden yaralı kalacaklar.

Balkanlar ise bu dönemde yine kaos içinde olacak. Ruslar zayıfladıkça, Balkanlardaki müttefikleri de zayıflayacaklar ve bölgesel dengesizlikler meydana gelecek. Yeni bölgesel güç olarak Türkiye, bu geniş istikrarsızlık dolayısıyla Balkanlara girecek. Zaten bölgedeki Müslüman ülkelerle – Bosna ve Arnavutluk – yakın ilişkileri olan Türkiye etki alanını saldırgan bir arzıyla değil, daha çok diğer ülkelerin niyetlerinden duyduğu korkudan dolayı genişletmek isteyecek.

Coğrafi açıdan baktığımızda bu bölgedeki herhangi bir gücün tek bir asli amacı vardır: Doğu Akdeniz ve Karadeniz'i kontrol etmek. Türkiye'nin tarih boyunca hem bir kara gücü hem de bir deniz gücü olduğunu hatırlamak gerekir.

Ve 2040'ların ortalarında Türkiye gerçekten de önemli bir bölgesel güç olacak. Rusya ile Türkiye'ye tarımsal ürün ve enerji sağlayacak derin bir ilişkiler sistemi kuracak. Türkler ardından etki alanlarını kuzeybatıya, Balkanların ortalarına doğru ilerletecek, bu bölgede Amerika'nın kilit müttefikleri olan ve etkilerini doğuya, Ukrayna'ya uzatarak kuzey Karadeniz kıyılarında Türk etkisi ile mücadele etmek isteyecek olan Macaristan ve Romanya ile çıkar çatışması yaşayacak.

Eskiden beri istikrarsız olan Mısır bir iç kriz ile karşılaşacak ve Türkiye'nin de lider Müslüman güç konumunu kullanarak ülkede istikrar sağlamak adına Mısır'a girmesi ise kırılma noktası olacak. Mısır'da aniden Türk arabulucuları baş gösterecek, Süveyş Kanalı'nı kontrol altına alacak ve Türklerin geleneksel olarak hep yaptığı şeyi yapabilecek pozisyonda olacaklar; Batı'ya, Kuzey Afrika'ya doğru ilerlemek.

Süveyş Kanalı'nın kontrolü Türkiye için başka olanaklar da açacak. Zaten güneye, Arap Yarımadasına doğru ilerlemiş olan Türkiye, isyancı Araplarla çatışacak. Ardından Türkiye Kızıl Deniz'in ötesine geçecek ve Hint Denizi havzasına ulaşacak.

Daha çok Basra Körfezi'ne odaklanacak ve bu şekilde Arap Yarımadası'ndaki ve bölgenin hâlâ değerli olan petrol rezervleri üzerindeki hakimiyetini pekiştirecek. Türkler bölgeyi hakimiyetleri altına aldıklarında ise Türkiye ile iletişime geçmek ve anlaşmak Japonların çıkarına olacak. İki ülke de yükselen birer askeri güç olmanın yanı sıra önemli ekonomik güçler olacaklar. Hürmüz Boğazı'ndan Malaca Boğazı'na kadar deniz yollarını korumak iki ülkenin de çıkarına hizmet eder.

Hindistan, Müslüman Türklerin Arap Denizi'ne girişinden rahatsızlık duyacak ve Türk yayılmasının Hint Okyanusu'na ulaşması korkusunu yaşayacak. Hindistan'ın çıkarları, Amerika'ninkilerle örtüşecek ve böylece Amerika, Hint Okyanusu'nda da kendisini aynı Pasifik Okyanusu'ndaki konumunda bulacak.

Bu süreç yoğunlaşırken Japonya ve Türkiye'nin gücü iyice sağlamlaşacak. Ayrıca iki ülke de uzay operasyonlarını artıracak, insanlı ve insansız sistemler gönderecekler. Aynı zamanda uzayda bir derece teknik işbirliği de yaşanacak. Japonya teknolojide Türkiye'ye öncülük edecek ancak Türklerin fırlatma imkânlarına erişmek, Japonlara, Amerikan darbelerine karşı ekstra bir güvenlik sağlayacak.

Yüzyılın ortalarında Türkiye'nin etkisi Rusya ve Balkanlar'dan geçerek Polonya ve Doğu Avrupa ittifakının geri kalanı ile çarpışacak. Ayrıca Akdeniz'de önemli bir güç haline gelerek Süveyş Kanalı'nı kontrol edecek ve gücünü Basra Körfezi'ne kadar yayacak. Türkiye, Polonyalıların, Hintlilerin, İsrail'in ve her şeyden çok ABD'nin korkusu haline gelecek.

POLONYA

Polonya'nın en büyük kabusu hep Rusya ve Almanya tarafından aynı anda saldırıya uğramak olmuştur. Bu kabus, 1939'da olduğu gibi gerçekleştiğinde Polonya'nın yaşam umudu kalmayacak. 2020'de Rusya'nın dağılması, bu nedenle Polonya için hem bir fırsat hem de bir zorunluluk doğuracak.

Polonyalıların problemi güney sınırlarındaki güvensizlikti. 2040'da ise Rusya'yla karşı karşıya kalan Doğu Avrupa'nın geri kalanı da geçmişten alacağı derslerle tampon bölgelerini Doğu'ya kaydırmaya hevesli olacağından Polonya'nın böyle bir meselesi olmayacak. Ancak bu Doğu blokunun başka bir boyutu da olacak: Ekonomik boyut.

Türkler, Polonya blokunun Akdeniz boyunca ilerlediğini görmek isteyecek ve güvensizliği sürdürmek için Boşnak-Hırvat gerilimini kullanacak. Ancak bu olmasa bile Adriyatik ve Akdeniz'in kullanımını sadece Polonya blokunun burada ticari bir filo bulundurmasına dayanmayacak.

Polonya bloku, iki noktada Türklerle ters düşecek. Bu noktalardan birini, hedefin Akdeniz'e ulaşmak olduğu Balkanlar oluşturacak. İkinci nokta ise Türk etkisinin Ukrayna üzerinden batıya doğru ilerlerken blokun etkisinin ise doğuya doğru ilerlediği Rusya olacak.

Polonya bloku, Türklerin aksine herhangi bir Amerikan çıkarına doğrudan tehdit oluşturmayacak. Bu yüzden de Amerikan stratejisi ABD güçlerini bir mücadeleye itmeyecek. Kendi stratejilerini yürütmeleri için Polonya blokuna teknoloji transferi gerçekleştirecek.

2045 civarında Polonya Bloku Rijeka'yı güvene alarak hem Slovenya'yı hem de Hırvatistan'ı bünyesine katacak. Polonya blokunun gelişim oranı oldukça şaşırtıcı olacak ve Türkler sadece Polonya blokundan değil, Amerika'nın ta kendisinden gelen bir meydan okumayla karşı karşıya olduğunun farkına varacak.

Almanlar ise bu krizi çok yakından kaygıyla izleyecekler, açıkça Türkleri destekleyecekler. Kendi başlarına herhangi bir adım atmayacaklar ancak Polonya bloku Türkiye'yi bozguna uğratırsa doğacak sonuçların farkında olacaklar.

Bu yüzden Türklere mümkün olan her şekilde yardım etmek Almanların çıkarına olacak. Ancak Türklerin ihtiyaç duyacağı yardım Polonya blokunu boğmak yönünde olacak. Eğer Türkler Polonya blokunu Adriyatik'te izole etmeyi başarırsa Almanlar da Baltık Denizi'nde engellenmenin bir yolunu bulabilecekler ve Polonya Bloku ciddi bir sorunla karşı karşıya kalacak.

BASKILAR VE İTTİFAKLAR

Amerika, bir asır önce, 1940'ta Almanya ve Japonya aynı anda Amerikan çıkarlarına meydan okuduğunda birçok cephede krizlerle karşılaşmıştı. Amerika o durumda da bölgesel müttefikleri güçlendirme, Almanya'ya karşı İngiltere ve Rusya'ya, Japonya'ya karşı ise Çin'e yardım etme stratejisini takip etmişti. Bir asır sonra ise Amerika yine uzun soluklu bir oyun oynamaya hazırlanacak. Almanya şöyle dursun, ne Türkiye'yi ne de Japonya'yı işgal etmek ya da yok etmek niyetinde olmayacak. Saldırgan bir strateji yok ama ileride olabilir.

Amerika aynı zamanda Çin, Kore ve Hindistan'daki bazı milliyetçi hareketleri de destekleyecek. Polonya bloku üzerinden Türk etkisi altındaki Rusya ve Ukrayna bölgelerindeki milliyetçileri desteklemeyi de sürdürecektir. Bu stratejideki temel odak ise Balkanlar ve Kuzey Afrika, özellikle de Mısır olacak. Türklerin ezeli düşmanı Yunanlılar ise Amerika ile sıkı bir ittifak kurarak bu çabaları destekleyecek. Ancak Polonya blokunun resmi müttefiki olarak kalmaya da devam edecek.

Amerika bir yandan da hem Mısır'da hem de Arap Yarımadası'nda Arap milliyetçiliğini desteklemeye devam edecek. Türkler güçlerini uygulama konusunda fazla agresif ya da açgözlü olmamak konusunda dikkat etmeye çalışacaklar ama yine de Türk karşıtı duygular yaygınlaşacak.

UZAY VE SAVAŞ YILDIZLARI

2030'lu yıllarda Amerika uzayın ticarileştirilmesi yolunda düşük düzeyli bir program başlatacak, özellikle de enerji üretimine odaklanacak. 2040'ların ortalarında ise bu gelişme biraz daha ilerlemiş olacak.

Yüzyılın ortasında Hawaii'de bulunan hipersonik bir füze, Japon sahillerindeki bir tekneyi ya da Mançurya'daki bir tankı yarım saat içinde vurabilecek.

Amerika ayrıca müthiş bir etkiyle, çok yüksek hızda ve yeryüzündeki hedeflere uzaydan gönderilebilecek füzeler yapacak.

Uzay savaşlarının gelişimindeki en önemli şey, birincil emir ve kontrol tesislerinin uzaya gönderilmesi olacak. O zaman ise uzaydan bir görüntü alınıp bir takım uydular aracılığıyla dönüştürmesi ve hipersonik silah sistemlerine emir verilmesi birkaç saniye alacak.

Savaş Yıldızlarının konuşlandırılması, yani uzaydan yönetilen yeni nesil silahların kullanımı ve saldırgan siyasi baskılar ekonomik politikalarla birleşerek Japonya ve Türkiye'yi baskı altında tutmayı hedefleyecek.

Türkiye ve Japonya'nın, uzayda Amerikalılar kadar geniş tecrübeleri olmayacak. İnsanlı uzay sistemleri kurabilecek ve bu noktada kendi keşif sistemlerini oluşturabilecekler. Ancak Amerika'nın sahip olduğu askeri yetilere ulaşamayacaklar.

Amerika ne Japonya'yla ne de Türkiye'yle savaşa girmeyi düşünecek. Amacı sadece dinamizmlerini kaybederek Amerikan taleplerine karşı daha yumuşak hale gelene kadar zorlamak olacak. Sonuç olarak Amerika'nın gücünün sınırlanması Türkiye'nin de Japonya'nın da çıkarına olacak, bu yüzden de doğal bir koalisyon oluşturacaklar. 2040'larda savaş teknolojilerindeki gelişme yakın ittifakları kolaylaştıracak. Uzak, küresel jeopolitik dengeleri değiştirecek.

Eğer Avrupa tek bir güç olarak birleşebilirse, Polonya ciddi bir sorunla karşı karşıya kalacak. Kaynakları ve dikkati bölünecek, Türkiye'nin Ukrayna ve Rusya'da daha rahat olmasına neden olacak.

Ayrıca Türk-Japon ittifakına da üçüncü bir ayak oluşturacak. Akıllara gelen Avrupa ülkesi Almanya olacak.

Amerikan istihbaratı da Tokyo ile İstanbul (Başkent payesi Ankara'dan alınarak geleneksel şehir İstanbul'a verilmiş olacak) arasındaki diplomatik görüşmeleri toplayacak ve Almanya ile Meksika hakkında düşünülenlerden haberdar olacak. Durumun giderek ciddileştiğinin farkına varacak. Aynı zamanda da Japon-Türk ortak stratejilerinin savaşın çıkması yönünde olduğunu da öğrenecek.

Ancak Amerika'nın uzaydaki yoğun çalışmaları Japonya ve Türkiye için en sıkıntı verici olay olacak. Savaş Yıldızı takım uydusunun kuruluşu, bu iki ülkeyi de Amerika'nın gerekirse saldırgan bir savaş başlatacağı konusunda ikna edecek.

SAVAŞ HAZIRLIKLARI

İkinci Dünya Savaşı, Avrupa çağının son büyük savaşıydı. İkinci Dünya Savaşı'nda bir ulusun tüm fertleri orduya kaydolmak veya destek vermek için harekete geçmişti. İkinci Dünya Savaşı'nda mermi atan herhangi birinin hedefini vurma olasılığı oldukça düşüktü.

İsabet oranı düşük olduğunda ise tek çözüm cepheyi mermi, gülle ve bombalara boğmaktır. Bu da çok sayıda silah ve asker bulunması gerektiği anlamına gelir. İkinci Dünya Savaşı'nda neredeyse tüm silah sistemleri için petrol türevleri kullanmak gerekiyordu.

Yirminci yüzyılda, savaşların sonucu bu tür bir çaba gerektiriyordu ve tüm ulusun seferber olması dışında hiçbir şey zafere ulaştıramazdı. Savaşlar, bir toplumun başka bir toplum ile çarpışmasından oluşuyordu. Zafer ise düşman toplumu kırıp geçirmek, nüfusuna ve altyapısına bir daha silah ya da kitlesel orduların ihtiyaç duyacağı alanlar üretemeyecek kadar zarar vermeye bağlıydı.

Nükleer silahların vahşi doğası, savaş alanında teknolojik bir devrime neden oldu. Nükleer silahlar, küresel ve topyekun savaşın yok etme araçları idi.

Yirminci yüzyılda ana cephe Avrupa ve Asya'ydı. Bu bölgeler, nüfus yoğunluğu fazla olan alanlardı.

Teknoloji kullanımı arttıkça ihtiyaç duyulan güçlerin sayısı azaldı. Ta ki oldukça iyi eğitilmiş, bilgili bir grup asker yeterli oluncaya kadar...

Yirmi birinci yüzyılda savaşın kilit noktası isabet olacak. Daha isabetli silahlar daha az ateş edilmesi demek.

Hiperonik sistemler kurmanın sonucu olarak Napolyon öncesi dönemden beri seyir halinde olan savaş trendini tersine çevirecek. Yirmi birinci yüzyıl orduları, eski ordulara göre çok daha küçük, çok daha profesyonel ve teknolojik olarak daha ileri olacak. İsabet kavramı, asker ile sivil arasındaki ayrımı bir kez daha belirginleştirecek. Tek bir binayı yıkmak için tüm şehri harap etmek gerekmeyecek.

Uzay savaşı, on altıncı yüzyıldaki deniz savaşları gibi dışarı doğru yayılacak. Sabit yörüngeler stratejik bir öneme sahip, bu yüzden de onlar uğruna savaşılacak. Ancak yörüngeler stratejik önem taşıyan çatışma noktalarından sadece biri olacak. Bir diğer nokta ise Ay yüzeyi. Her ne kadar abartılı görünse de uzaydaki üsler hem dünya yüzeyini hem de uzayda meydana gelen herhangi bir çatışmayı gözlemlemek için düzenli bir platform sağlayacak – atmosferle çevrelenmediğinden. Ayda bulunan bir silahın yeryüzüne ulaşması çok uzun bir zaman alacak – muhtemelen günler sürecek. Ancak bir sinyal, tamir tesislerini saniyeler içinde yok etmek için etrafta dolaşan bir avcı-öldürücü uyduya hızla ulaşacak. Ay yüzeyinde bir üs kurmak ve savunmak aslında aynı şeyi yörünge sistemlerinde yapmaktan daha kolay olacak.

Dünya okyanuslarını uzaydan denetlemek çok önemli olacak. Bugün bile ABD donanması gemilerini etkili olarak kullanmak için uzay merkezli keşiflere göre hareket ediyor. Bugün ABD donanmasına kafa tutmaya yeltenecek donanma pek yok. İleride de buna cesaret edecek konumda çok az donanma olacak. Ama yirmi birinci yüzyılda denizlerin kontrolü, okyanuslarda bulunan donanmalardan ziyade düşman gemilerini görebilen ve hedef alabilen uzay merkezli sistemlere bağlı olacak. Bu nedenle uzayın kontrolünü ele geçiren denizlerin hakimiyetini de almış olacak.

1950'lerde Antarktika'da olduğu gibi birçok ülke ayda araştırma üsleri kuracak. Amerika ve Japonya ise bu ülkeler içinde en hırslıları olacak. 2040'da Japonlar ayda işlem yapan önemli bir koloniye sahip olacak ve bu işler için büyük bir Yer altı bürosu oluşturacak. Aya yapılan gidiş geliş yolculukları yaygın olacak.

İkinci Dünya Savaşı'nda Japonlar Pasifik'teki ABD güçlerine beklenmedik bir şekilde saldırarak zarar vermek zorunda kalmış ve bunun kendi şartlarıyla anlaşma zeminini hazırlayacağını ummuştu. Japonya'nın coğrafyası, ülkeye Amerika'ya göre uzun vadeli bir dezavantaj vermişti. Bu nedenle Japonya Amerikan gücünün kalbine sürpriz bir atakla bir fırsat yaratmak istedi. Yirmi birinci yüzyılın ortalarında da Japonya Amerika'ya göre benzer bir konumda olacak. Ama bu sefer Almanya yerine Türkiye ile müttefik olacak.

Bu nedenle Japon askeri hareketinin detayları – ki bu detaylar üzerinde kolayca tahmin yürütebiliriz – ne olursa olsun çatışmanın doğası iki asırda da aynı dinamiklere dayanacak ve genel stratejiler de aynı olacak.

DÜNYA SAVAŞI: BİR SENARYO

Geçen elli yılda, ABD düşmanı yok etmenin en iyi strateji olmadığını öğrenmiştir. ABD'nin amacı güçler dengesini sağlayıp, bölgesel güçlerin Amerika'ya değil de birbirlerine odaklanmalarını sağlamaktır.

ABD Japonya'yı yok etmek istemeyecektir. Japonya, Kore ve Çin arasında güçler dengesini kurmak isteyecektir. Benzer bir şekilde, Türkiye'yi de yok etmeyecektir. İslam dünyasında bir kaos yaratmaya niyeti yoktur. ABD'nin tek yapacağı Polonya bloku ve Türkiye arasında bir denge sağlamaktır. Polonyalılar ve Polonya bloku Türk kanı isteyecektir. Aynı zamanda Çinliler ve Koreliler de Japonlarinkini isteyecektir. Fakat ABD Versay'da Woodrow Wilson anlaşmasını harekete geçirecektir. Bütün bunların insani olması adına, bu, Avrasya'nın düzensiz kalmasını sağlayacaktır.

Hızlıca organize edilen barış konferansında, Türkiye güneyde Balkanlardan çekilerek, Sırbistan ve Hırvatistan'ı tampon bölge olarak bırakıp ve geriye doğru çekilecektir. Ama Kafkaslar'a girmeyecektir. Orta Asya'da, Türkiye Çin'in varlığını tanıyacaktır. Japonlar tüm güçlerini Çin'den çıkartacak ve ABD Çin'e teknoloji transfer edecektir. Açık şartlar gerçekten oldukça belirsiz olacak ve bunlar tamamen ABD'nin istediği gibi olacak. Birçok yeni ulus ortaya çıkacaktır. Birçok sınır da belirsiz bir hal alacaktır. Galipler kazanmış olmayacaktır ve kaybedenler de gerçekten kaybetmiş olmayacak. ABD medeniyet yolunda önemli bir adım atmış olacaktır.

Bu sırada, ABD uzay üzerinde tam bir hakimiyet sağlayacak, savunma harcamaları nedeniyle ekonomisi yükselecek ve insanların enerji alım şeklini değiştiren yeni bir ileri teknoloji enerji üretim sistemi ortaya çıkacaktır.

Yirminci yüzyılın ortasında, II: Dünya Savaşı'nda elli milyon kişi hayatını kaybetmişti. Yüzyıl sonra, ilk uzay savaşında sadece 50.000 kişi hayatını kaybedecektir. Bunların çoğu da Avrupa'da Türk-Alman kara savaşında ölecektir. Diğerleri de Çin'de hayatını kaybedecektir. ABD birkaç bin insanını kaybedecek ve bunların çoğu ilk hava saldırısında ölecektir. Bir kısmı da Polonya savunmasında hayatını kaybedecektir. Bu bir dünya savaşı olacak ama teknolojik ilerlemeler sayesinde, tam bir savaş da (birbirini yok eden toplumlar yok) olmayacaktır.

2060'LAR: ALTIN ÇAĞ

Savaşın sonucu ABD'nin önde gelen uluslararası güç olduğunu ve Kuzey Amerika'nın uluslararası sistemde çekim merkezi olduğunu bir kez daha kanıtlayacaktır. Bu savaş, ABD'nin uzaydaki hakimiyetini sağlamlaştırmasını sağlayacak ve bununla birlikte uluslararası deniz sahaları üzerindeki kontrolü artacaktır.

Savaşın en önemli sonucu resmi olarak uzaya askeri güçler yerleştirme hakkını Amerika'ya vermesidir. Diğer güçler ABD gözetimi altında, uzayı askeri olmayan amaçlar için kullanabilecektir. ABD, Japonya ve Türkiye'yi uzayda yenmiş olacaktır ve bu gücün kaymasına izin vermeyecektir.

Çinliler ve Koreliler Japonlardan kurtulduklarını hissedeceklerdir. Japonlar ise bir imparatorluk imkanını kaçıracaklar ama ülkeleri ayakta olacaktır ve sadece birkaç bin kişiyi kaybedeceklerdir.

Fakat Polonya zafere rağmen kötü hissedecektir. Sınırları Almanya ve Türkiye tarafından doğrudan işgal edilmiş olacaktır. Batıda Polonya'nın geleneksel düşmanı Almanya zayıflamış olacaktır ve Türkler bu savaştan yenik çıksa da, Balkanların güneyinde ve güney Rusya'da birkaç yüz kilometrede etkisini sürdürecektir.

Fransa ve Almanya'nın Polonya tarafından yenilgiye uğratılması Avrupa'nın doğusunda güç dengelerini değiştirecektir. Bir anlamda, 1945'lerde başlayan Atlantik Avrupa düşüşü kendini 2050'lerde tamamlamış olacaktır.

ABD uzun vadede Avrupa'ya hakim olan kuvvetli Polonya'dan memnun kalmayacaktır. Bu yüzden savaşa ağırlığını koyan en yakın müttefiki Britanya'yı kıta üzerindeki politik ve ekonomik etkisini artırmak için teşvik edecektir.

Daha da ilginç olan, Amerikalılar Türklerle ilişkilerini geliştirmeye çalışacaktır. Eski bir İngiliz atasözünün dediği gibi, milletlerin kalıcı dostları ve kalıcı düşmanları yoktur ama kalıcı çıkarlar vardır. Amerikan çıkarı güçler dengesini sağlamak için güçlüye karşı zayıf olanı desteklemek olacaktır.

Söylemeye gerek yok ki, Polonyalılar kendilerini Amerikalılar tarafından aldatılmış hissedeceklerdir.

Jeopolitik çalışmanın ilginç bir yönü de şudur: Jeopolitik sorunlara artık kalıcı çözümler yoktur. Fakat 2060'larda, 1920 ve 1990'larda olduğu gibi, ABD'yi tehdit eden herhangi ciddi bir karşılık olmayacaktır ya da en azından doğrudan bir tehdide uğramayacaktır.

ABD 2030'larda Rusların çöküşünden sonra, savunma harcamalarını azaltacaktır fakat 2040'larda yoğunlaşan küresel soğuk savaş nedeniyle bu harcamaları dramatik olarak artıracaktır.

ABD uzayda devasa bir altyapı kuracaktır. Bu devasa altyapı içinde, düşük dünya yörüngesindeki uydulardan, insansız uzay istasyonlarına, aydaki tesislere ve ayın yörüngesindeki uydulara kadar birçok yapıyı içerecektir. Bu sistemlerin çoğu robotik olarak oluşturulacak ya da kendileri robot olacaktır.

ENERJİ DEVRİMİ

Amerika'nın uzay saplantısı başka bir yoğun sorun ile kesişmektedir; enerji. Savaş boyunca, ABD uzaydan savaş alanına güç nakletme sorununu çözmek için muazzam bir para yatırımında bulunacaktır.

2060'ların uzaya dayalı enerji projesi içinde, güneş enerjisini elektrik enerjisine dönüştüren çok geniş sayıdaki fotovoltaik hücreler uzay aracındaki yörüngeye ya da ay yüzeyine yerleştirilecektir. Elektrik mikrodalgaya çevrilecek, dünyaya iletilecek ve tekrar elektriğe çevrilecek, mevcut ve gelişmiş elektrik sistemi ile dağıtılacaktır.

Genetik bilim yaşam süresini uzatmaya revam edecek ve bir dizi genetik hastalık ya yok edilecek ya da kontrol altına alınacaktır. Avrupa ve ABD'yi saran radikal değişimler, kadının rolünün dönüşmesi ve aile yapısının değişmesi tüm dünyada etkili olan bir fenomen haline gelecektir. Derin gerilimler geleneksel değerleri savunanlar ile yeni sosyal gerçeklik taraftarları arasında ikinci sınıftaki ülkelerde yoğun olacak ve tüm ana dinler sarsılacaktır.

ABD'nin dışında, iki güç daha uzay üzerine plan yapacaktır. Bunlardan biri karadaki egemenliğini pekiştirmekle meşgul olan ve 2050'lerdeki barış anlaşması altındaki yaptırımlar için sızlanıyor olacak olan Polonya'dır. Uzay üzerinde planı olan bir diğer ülke de 2060'larda dünyanın en büyük ekonomik güçlerinden biri olarak yükselecek olan Meksika'dır.

Ekonomileri nüfus artışı baskısı düştükçe gelişmeye başlayacak olan diğer yükselen güçler de olacaktır. Özellikle Brezilya önemli bir güç olacaktır. Nüfus istikrarında Meksika'nın arkasında olacak ama hızla bu yönde hareket ediyor olacaktır. Brezilyalıların kesinlikle 2060'larda bir uzay programı olacak ama bu çok kapsamlı olmayacaktır. Ani jeopolitik ihtiyaçlarla bağlantılı olacaktır.

İsrail, Hindistan, Kore ve İran gibi ülkelerin sınırlı uzay programları olacak ama hiçbirinin uzayda sağlam bir hakimiyet kuracak kaynakları ya da motivasyonu olmayacaktır. Sonuç olarak, global savaşların sonunda olduğu gibi, ABD rakipsiz olacaktır. ABD altın çağını yaşıyor olacak ve bu en az 2070'e kadar sürecektir.

2080: ABD, MEKSİKA VE DÜNYANIN STRATEJİK MERKEZİ İÇİN MÜCADELE

Yirmi birinci yüzyılın büyük global savaşı bir süreliğine hiçbir Avrasya gücünün ABD'ye rakip olamayacağını gösterecektir. Ancak gerçeklik görüldüğünden daha komplekstir. ABD yirmi birinci yüzyılın ikinci yarısında çarpıcı bir şekilde zayıflayacak ve iki yüzyıl buna karşı duramayacaktır.

Amerika'ya göçün yükselmesi ve savaş sonrası etkiler 2040'dan 2060'a ekonomik bir canlılığı başlatacaktır. ABD'nin göçmenleri kapsamaması diğer sanayileşmiş ülkeler üzerinde ABD'ye avantaj sağlamıştır. Fakat bu ekonomik canlılığın başka bir boyutu olacaktır: Teknoloji. Bunu dikkate alarak Meksika tartışmamıza dönelim.

ABD ordusu DARPA ve diğer kaynaklarla robot geliştirme çalışmalarına aktif olarak destek olmaktadır. Zırh donanımı taşımak üzere robotik bir çark inşa etmek ve pilot gerektirmeyen robotik uçaklar yaratmak robotik çalışmanın iki örneğidir. Uzaya dünyadan kontrole gerek duymayan akıllı robot sistemleri takviyesi yapmak başka bir hedefdir. Bu tamamen demografi meselesidir.

2030'da nüfus sıkıntısı yaşayacakken, 2060'lardan 2080'lere aşırı göç ve yapısal işsizlik nedeniyle nüfus fazlası olacaktır. Bu genetikteki ilerlemelerle çözülebilecektir. İnsan hayatı dramatik olarak uzamayacak ama Amerikalılar daha uzun süre üretken olacaktır. Uzun yaşama olasılığını joker olarak hesaba katmamalıyız.

Genetik ve beraberindeki teknolojilerle birlikte robotlar aynı anda işgücünü değiştirirken, insanları daha etkili kılarak işgücü havuzunu artıracaktır. Bu dönem kargaşaların arttığı bir dönem olacaktır.

Uzaya dayalı enerji sistemlerinin geliştirilmesi 2080'den önce yapılmış olacaktır.

2050 yılında bu yeni güneş enerjisi teknolojisinin ilk kurulumları hazır olmalıdır ve 2080 krizi bu teknolojinin kullanımını hızlandıracaktır. Enerji harcamalarında ani bir düşüş robot teknolojisinin kullanılması için önemli olacaktır.

Bu nedenle ABD'de 2080 yılından sonra uzaya dayalı sistemlerden enerji çıkarmak için büyük bir çaba harcandığına şahit olacağız.

Meksika'da ekonomik olarak işleyen birkaç şey vardır. İlki petroldür. Meksika büyük bir petrol üreticisi ve ihracatçısıdır. Birçokları için, bu Meksika'nın büyük bir güç olması için öne sürdüğü bir argümandır. Meksika ile ilgili bir diğer gerçeği de anlamak önemlidir: 2003'den beri global petrol fiyatlarındaki yükselişe rağmen, Meksika'nın enerji sektörünün Meksika'nın toplam ekonomisi içindeki oranı azalmıştır. Meksika'nın 1980 yılında ihracatlarının yüzde 60'ı petrole dayalıydı fakat 2000 yılında, bu oran sadece yüzde 7'di. Meksika'nın petrol rezervleri vardı fakat gelişmek için petrol ihracatına dayanmıyordu.

Meksika'nın ekonomik büyümesinde ikinci faktör ABD'ye yakınlığıdır. Meksika'nın ABD'ye yakınlığı buraya jeopolitik dezavantaj ile birlikte ekonomik bir avantaj vermiştir.

BM tarafından oluşturulan ilginç bir ölçüt vardır. Bu ölçüte İnsani Gelişim Endeksi deniyor ve ortalama ömür ve okuma oranları gibi global yaşam standartlarını içeriyor. İnsani Gelişim Endeksi dünyayı üç sınıfa ayırıyor. Meksika, Avrupa ve ABD ile aynı insani gelişim derecesindedir. Bu ABD'ye eşit demek değildir fakat Meksika'nın gelişmekte olan bir ülke statüsünde olmadığı anlamına gelmektedir.

Böylece biz Meksika'nın yaşam standardı açısından Avrupa düzeyine ulaşacağını söyleyebiliriz. Ülkede toplumsal ve ekonomik açıdan bir istikrar oluşacaktır. Yirmi birinci yüzyılın ortalarında, dünya bir savaşta iken, Meksika istikrarlı bir yapıya sahip olarak dengeli ekonomisiyle olgunlaşmış bir güç olacaktır. Sıralama olarak dünya ekonomileri içinde altıncı ya da yedinci sıraya ulaşacaktır. Ayrıca askeri açıdan da gelişim gösterecektir.

Yüzyılın başında İngilizce konuşan bir demografik yapıya sahip olan Amerika Birleşik Devletleri yirmi birinci yüzyılın ilerleyen dönemlerinden itibaren Kanada ya da Belçika gibi çok kültürlü bir ülke haline dönüşmeye başlayacaktır.

2070'li yıllarda, Meksikalılar ve Meksika kökenli olanlar ABD-Meksika sınırından en azından iki yüz mil ötede olan California, Arizona, New Mexico ve Teksas'ta egemen nüfus olacaklardır. Bu bölgeler diğer göçmen-yoğun bölgeler gibi bir tutum içinde olmayacaktır. Bu göçmenler, artık gündelik ve geçici işlerde çalışan kişiler olmayacaktır.

2090 yılında Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Meksikalılar hem Washington'da hem de Mexico City'deki kongrelerde oy kullanacaklardır. Aynı anda her iki kongreye seçilen çok az kişi olacaktır fakat bu olanak yabancı ülkelerde olan Meksikalıların daha iyi temsil edilmesi konusunda faydalı olacaktır.

2090'lı yıllarda Amerika Birleşik Devletleri zor bir içsel durum ile karşı karşıya kalacaktır. İki ülke arasındaki gerginliklerin en üst noktaya çıkması nedeniyle askerler bir kez daha teyakkuz halinde olacaktır.

Bir savaşta ABD ordusu Meksika'yı yenilgiye uğratma gücüne sahip olduğu halde bunu kullanmaktan kaçınacaktır ve durum iki ülke arasında süre giden sorun olarak varlığını sürdürecektir.

Amerika Birleşik Devletleri gökyüzünde ve denizlerde mutlak bir üstünlüğe sahiptir. Yirminci yüzyıl Avrupa'nın çağı olmuştur. Yirmi birinci yüzyıl ise Amerika Çağı olacaktır. Ve Kuzey Amerika'ya sahip olan ülke tüm dünyayı egemenliği altında tutacaktır. Çünkü Kuzey Amerika uluslararası sistemin çekim gücüdür. Peki Kuzey Amerika'yı kim kontrol altında tutacaktır.

Yirmi ikinci yüzyıla kadar beklememiz gereken soru budur.

SON SÖZ

Detaylara en yakın olan, daha çok yanlışa yakın olandır. Fakat benim misyonum, gördüğüm kadarıyla, 21. yüzyılda bizleri nelerin beklediği konusunda bir öngörüü size sunmaktır. Birçok ayrıntı yanlı çıkabilir. Aslında hangi ülkelerin güç kazanacağı ve ABD'ye nasıl karşı çıkacakları konusundaki ayrıntılarda yanılabilirim. Fakat emin olduğum şey 21. yüzyılda uluslararası sistemi şekillendirmede kilit ülkenin ABD olacağıdır ve diğer ülkeler ise bu yükselişin etrafında şekilleneceklerdir.

Üzerinden atladığım bir nokta var. Her okuyucu bu kitapta küresel ısınmaya değinmediğimi görecekler. Bu göze çarpan bir eksiktir. Dünyanın ısındığına inanıyorum ve şunu kolayca söyleyebilirim ki küresel ısınma insanoğlunun sebep olduğu bir olgudur. Karl Marx'ın dediği ve çoğu insanın aktardığı gibi “İnsanoğlu, çözümünü olmayan bir sorunu sorun yapmaz”. Bu evrenin her tarafı için geçerli midir bilmiyorum ama bu duruma uygun düşünüyor.